

Analiza o kadrih v trgovini: Podatkovni model za kadrovsko analizo v slovenski trgovinski dejavnosti (POROČILO)

Kardeljeva ploščad 17
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: 01 5892 400
info@ef.uni-lj.si
www.ef.uni-lj.si

Avtorji:

Dr. Nada Zupan (vodja projekta)
Dr. Nina Ponikvar
Dr. Katja Zajc
Dr. Robert Kaše
Dr. Tanja Dmitrović

Ljubljana, 18.11.2020

UVOD

Poznavanje stanja na področju zaposlovanja, plač in kadrov v trgovinski panogi ter napovedovanje potreb po kadrih, poklicih prihodnosti in potrebnih kompetencah lahko pomembno prispeva k oblikovanju ustreznih strategij in politik zaposlovanja, izobraževanja, usposabljanja ter plačevanja in nagrajevanja na ravni države, panoge in posameznih podjetij. Namen projekta, ki ga je naročila Trgovinska zbornica Slovenije (TZS), je pripraviti ustrezen podatkovni model, ki bi omogočil na eni strani kakovostno analizo kadrovske strukture z različnih vidikov (spol, starost, izobrazba, poklici) in plač ter analizo trga dela, po drugi strani pa omogočil napovedovanje potreb po kadrih z identifikacijo poklicev prihodnosti in potrebnih kompetenc za uspešno opravljanje dela na ključnih delovnih mestih v trgovinski panogi.

Trgovinska panoga je izjemno pomembna za zagotavljanje kakovosti življenja državljanov, kot posrednik pri ustvarjanju prihodkov ponudnikov izdelkov in storitev ter je praviloma med največjimi zaposlovalci. Velja za eno najbolj dinamičnih panog, saj je v zadnjem desetletju ob pospešeni digitalizaciji doživela veliko sprememb zaradi spremenjenih nakupnih navad potrošnikov in prehodov od klasičnega do spletnega nakupovanja. V leto 2018 je bilo na primer ocenjeno, da kar 1,2 milijona Slovencev kupuje prek spleta in se podobno kot v EU 13 odstotkov celotne prodaje odvije na tak način, pri čemer se je pričakovalo postopno naraščanje spletnega nakupovanja v primerjavi s klasičnim¹. Sedanje razmere zaradi COVID-19 nakazujejo precej pospešeno rast spletnega nakupovanja.²

V letu 2019³ je celotna trgovinska panoga (SKD dejavnost G) zaposlovala 88.872 zaposlenih in ustvarila skoraj 34 milijard evrov prihodkov in 800 tisoč evrov čistega dobička, z neto dodano vrednostjo na zaposlenega v višini 48.125 evrov. V panogi je delovalo nekaj več kot 15 tisoč podjetij. Če pogledamo samo ožjo trgovino na drobno (brez prodaje motornih vozil in koles), pa je zaposlovala 44.176 zaposlenih, ustvarila skoraj 13 milijard evrov prihodka in 240 tisoč evrov čistega dobička, z nekoliko nižjo neto dodano vrednostjo na zaposlenega od povprečja panoge, in sicer 42.242 evrov. Kar 87 odstotkov vseh podjetij v trgovini na drobno (3.797) so mikro podjetja, ki zaposlujejo desetino delovne sile v panogi in hkrati ustvarijo najnižjo povprečno neto dodano vrednot na zaposlenega (27.360 evrov). Po drugi strani 34 velikih podjetij zaposluje skoraj dve tretjini delovne sile in ustvari najvišjo povprečno neto dodano vrednost na zaposlenega (78.365 evrov).

¹ Zupan, N., Gvardjančič, M., Kastrevc, D.D., & Okreša, A. (2018). Trends in Europe and Slovenia. V knjigi Domadenik, P., Koman, M. in Redek, T. (ur.). Shaping the future: Opportunities and challenges of e-commerce. Ljubljana: Časnik Finance.

² Eurostat. (2020). Impact of COVID-19 Crisis on Retail Trade. Eurostat Publishing. URL:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Impact_of_Covid-19_crisis_on_retail_trade

³TZS (2020). Trgovinski odsev 2020: Trgovina – najpomembnejša globalna panoga med in po COVID-19. Ljubljana: Trgovinska zbornica Slovenije.

COVID-19 je v panogo vnesel dodatno dinamiko in negotovost, saj so številni trgovci zaznali padec povpraševanja zaradi zaprtja trgovin in prehoda na nakupovanje prek spleta, spet drugi so imeli velik porast povpraševanja, posebej po določenih tipih izdelkov, ki so jih ljudje kupovali na zalogo.⁴ Tudi slovenski trgovci učinke COVID-19 različno ocenjujejo, odvisno predvsem od skupine artiklov in vrste prodaje.⁵ Najbolj negativen učinek so zaradi omejitev gibanja, dela od doma in zato manjše mobilnosti zabeležili pri prodaji goriv, kjer na poslovne rezultate dodatno negativno vplivajo tudi nizke cene, ter pri prodaji tekstila in obutve. Medtem ko so trgovine z živili tudi v času epidemije ostale odprte in so beležile marca celo porast prodaje, potem pa ohranile raven pred epidemijo, so bile mnoge trgovine z drugimi vrstami artiklov krajši ali daljši čas tudi popolnoma zaprte in so zato beležile temu primeren upad prodaje. Z novo razglašeno epidemijo v oktobru in napovedmi, da ljudje načrtujejo manjše praznične nakupe in se odpovedujejo nenujnim nakupom zaradi zmanjšane finančne sposobnosti in negotove prihodnosti,⁶ kratkoročni izgledi za trgovinsko dejavnost niso najboljši.

Zaostrene razmere v trgovinski dejavnosti se kažejo tudi v naraščanju števila registrirano brezposelnih, ki jih je bilo po podatkih ZRSZ v prvih devetih mesecih leta iz trgovinske dejavnosti prek devet tisoč, od tega skoraj polovica prodajalcev. Trenutno povpraševanje po kadrih je v trgovinski dejavnosti glede na razpoložljive podatke Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ), zaposlitvenih portalov in spletnih strani največjih podjetij zelo majhno (po oceni na 15.11.2020 npr. manj kot 50 prodajalcev), glede na poklicno strukturo je še največ povpraševanja po mesarjih, ki pa jih na trgu dela ni. Slabše napovedi zaposlovanja prodajalcev lahko zaznamo tudi iz Zaposlitvenega barometra za leto 2021, ko prvič po daljšem obdobju prodajalci izpadejo iz deficitarnih poklicev, na seznamu pa ostajajo mesarji. Zaradi zaostrenih pogojev poslovanja, naraščajoče konkurence in novih načinov prodaje, ki jih na eni strani terja digitalizacija in uvajanje sodobnih tehnologij, na drugi strani pa višje zahteve kupcev glede nakupne izkušnje v klasičnih trgovinah, ocenjujemo, da je pritisk na dvig ravni usposobljenosti prodajalcev, potrebo po preusposabljanju in razvoj novih kompetenc zelo velik.

Zgoraj opisane značilnosti potrjujejo raznolikost in dinamičnost trgovinske panoge, kar smo upoštevali pri izdelavi podatkovnega modela. V nadaljevanju bomo naprej predstavili podatkovni model za analizo in napovedovanje potreb po kadrih, nato pa preliminarno analizo strukture zaposlenih v trgovinski panogi na preteklih podatkih (leta 2016-17), kjer lahko zaznamo določene značilnosti, ki jih bo potrebno upoštevati pri aktualizaciji in poglobitvi analize ob uporabi nove baze podatkov SURS.

⁴ Vader R., Martin P., & Qian, J. (2020). The Realities of Retailing in a COVID-19 World.

URL: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/03/realities-of-retailing-in-covid-19-world.html>.

⁵ Ograjenšek, I., Guštin Habuš, A., Kalajanič, I., Marash, M., & Huo, S. (2020). The impact of COVID-19 on the retail sector. V knjigi Domadenik, P., Koman, M. in Redek, T. (ur.): The virus aftermath: a socio-economic twist?. Ljubljana: Časnik Finance.

⁶ Yohn D.L. 2020. "The Pandemic is Rewriting the Rules of Retail." Harvard Business Review, July 6th, 2020. URL: <https://hbr.org/2020/07/the-pandemic-is-rewriting-the-rules-of-retail>.

I. DEL: PODATKOVNI MODEL ZA KADROVSKO ANALIZO IN NAPOVEDOVANJE POTREB PO KADRIH, POKLICIH IN KOMPETENCAH V TRGOVINI

Podatkovni model obsega tako analitični kot napovedni del, pri čemer kombiniramo različne vire in metode zbiranja podatkov. Uporabne informacije lahko pridobimo najprej iz sekundarnih virov, kot so različne baze statističnih podatkov (SURs, Eurostat), razna poročila in strokovni članki. Primarne podatke, ki bi bili zbrani na novo glede na namen projekta, bi pridobili z intervjuji z eksperti (predstavniki TZS, podjetij, in drugimi z relevantnim znanjem in izkušnjami), fokusnimi skupinami in anketo med delodajalci ter zaposlenimi v panogi. Celovit pregled podatkovnega modela je v Tabeli 1, v nadaljevanju pa je razlaga ločeno za analitični in napovedni del.

Tabela 1: Pregled virov podatkov za celovito kadrovske analizo in napovedovanje kadrovske potrebe v trgovinski panogi

Vsebina	Namen	Tip podatka	Vir podatka
Panožna analiza 2010-2020	Analiza	Sekundarni	Objavljena poročila in članki, SURS, Eurostat
		Primarni	Intervjuji, fokusna skupina
Splošni in panožni trendi	Napovedovanje	Sekundarni	Objavljene napovedi (UMAR, OECD, Evropska komisija) in poročila
		Primarni	Intervjuji, fokusna skupina
Struktura in značilnosti zaposlenih v trgovini 2015-2019	Analiza	Sekundarni	SURS mikropodatki* (SRDAP, AJPES)
		Primarni	Anketa med delodajalci
Višina in struktura plač zaposlenih v trgovini	Analiza	Sekundarni	SURS mikropodatki* (SRDAP, dohodninski podatki FURS, AJPES)
		Primarni	Anketa med delodajalci, Fokusna skupina
Analiza kadrovske prakse v trgovinskih podjetjih	Analiza	Sekundarni	Objavljene analize in članki
		Primarni	Anketa med delodajalci
Analiza trga dela za poklice v trgovini	Analiza	Sekundarni	SRDAP, ZRSZ, Zaposlitveni portali, Spletne strani največjih delodajalcev
		Primarni	Anketa med delodajalci, intervjuji, fokusna skupina
Trend zaposlovanja v panogi	Napovedovanje	Sekundarni	UMAR, SRDAP, ZRSZ (Poklicni barometer), podatki o izobraževanju (SURs) in vpisu v programe izobraževanja (MIZŠ), razna objavljena gradiva (npr. ILO, CEDEFOP, O*net)
		Primarni	Intervjuji, fokusne skupine, anketa med delodajalci
Nabor poklicev in kompetenc prihodnosti	Napovedovanje	Sekundarni	O*Net, CEDEFOP, objavljena poročila in članki
		Primarni	Intervjuji in fokusne skupine, anketa med zaposlenimi

*Potrebna odobritev vloge za uporabo mikropodatkov SURs.

Pri sekundarnih podatkih je ključna metoda kompilacije kakovostnih virov iz bibliografskih baz, priprava ustreznih baz statističnih podatkov s premišljenim naborom podatkov (priporočila o tem so podana v nadaljevanju pri opisu določene analize ali napovedovanja iz tabele 1) ter končno ustrezna analiza podatkov. Analiza podatkov SURS bi temeljila na bazi panelnih podatkov, sestavljeni iz mikropodatkov o posameznikih, zaposlenih v dejavnosti trgovine, in njihovih zaposlovalcih. Analiza bi v prvem koraku vključevala izračune osnovnih statistik (povprečje, porazdelitev), izračune struktur in dinamike zaposlenosti in plač v slovenskih trgovinskih podjetjih po različnih kriterijih. V drugem koraku bi bilo analizo smiselno razširiti z vključitvijo ocene regresijskih modelov (statična in dinamična regresijska analiza na panelnih podatkih, »matching« tehnike, modeli z binarnimi odvisnimi spremenljivkami ipd.).

Za pridobivanje primarnih podatkov je glede na namen projekta smiselno kombinirati kvantitativne in kvalitativne metode. Tako bi podatke o kadrovskih praksah in potrebah po kadrih lahko pridobili z anketnim vprašalnikom, ki bi ga izpolnili ali v kadrovskih službah (pri večjih podjetjih) ali managerji, ki so odgovorni za kadrovske področje (pri manjših podjetjih). Z anketo med zaposlenimi (na smiselnem vzorcu) pa bi pridobili podatke o potrebnih kompetencah, razvitosti kompetenc in pripravljenosti za pre ali do-usposabljanje. Anketni vprašalnik omogoča širok zajem podatkov, elektronska izvedba pa bi zmanjšala časovnih vložek izpolnjevalcev. Poleg deskriptivne analize podatkov, bi vključili tudi analize variance glede na različne spremenljivke (npr. dejavnost, velikost podjetja, razvitost kadrovske funkcije) in povezave (korelacije) med spremenljivkami.

Med kvalitativnimi metodami predlagamo uporabo individualnih poglobljenih strukturiranih intervjujev z izbranimi eksperti (predstavniki TZS, direktorji podjetij, predstavniki vlade in sindikatov, analitiki in raziskovalci), ki glede na izbrano temo lahko podajo kakovostne informacije. Največjo težo pa bi imele fokusne skupine. Izvedba fokusnih skupin je namreč logična nadgradnja analize podatkov in pregledovanja sekundarnih virov, s katerimi pridemo do glavnih ugotovitev in identificiramo ključna vprašanja, kjer so potrebna dodatna pojasnila ali nam manjkajo informacije ali specifični pogledi slovenske trgovinske dejavnosti. Pri izvedbi fokusnih skupin gre za pogovor na določeno temo z manjšo skupino udeležencev (6-12), ki ga vodi moderator in ima določene prednosti pred individualnimi intervjuji.⁷ Ključne prednosti tovrstnega pogovora so, da udeleženci drug drugega spodbujajo k ustvarjalnemu razmišljanju in k novim pogledom, moderator pa poleg zvočnega zapisa lahko tudi opazuje potek pogovora in komunikacijo udeležencev. Pogovor poteka po vnaprej pripravljenem protokolu, omogoča pa tudi vključevanje dodatnih tem. Zato so fokusne skupine še posebej primerne za napovedovanje, v našem primeru za napovedovanje poklicev prihodnosti in potrebnih kompetenc. Prav tako so primerne za analiziranje

⁷ Malhotra, N.K., & Birks, D.F. (2003). Marketing Research: An Applied Approach. Harlow: Prentice Hall.

Projekt »TRGOVINKO krepi našo usposobljenost in socialni dialog v trgovini« delno financirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija, iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se financira iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, 11. prednostne osi »Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev«, 11. 2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11. 2. 2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

nepričakovanih dogodkov z nejasnimi posledicami, kot je pandemija COVID-19. Zato bi jih uporabili predvsem za obravnavo teh dveh tematik.

Uporaba različnih metod ustreza večfaznemu zbiranju informacij, ki privede do čim bolj popolnega in verificiranega nabora ugotovitev, tako da: 1) pregledamo in analiziramo sekundarne vire, 2) pripravimo ustrezna analitična orodja za zbiranje primarnih podatkov, 3) izvedemo zbiranje in analiziranje primarnih podatkov, in 4) združimo vsa spoznanja v celovito analizo ali jih uporabimo kot input za model napovedovanja.

1.1 Analitični del podatkovnega modela

Pri pripravi podatkovnega modela najprej obravnavamo analitični del. Za kakovostno kadrovska analizo trgovinske dejavnosti moramo najprej dobro poznati dogajanje v panogi. Za ta namen je smiselno analizirati panožne podatke za petletno obdobje (2015-2020 oz. do zadnjih razpoložljivih podatkov) za Slovenijo (npr. o prihodkih, dodani vrednosti, številu zaposlenih) in jih primerjati z državami EU, kar omogoča baza Eurostat (dejavnost G po SKD klasifikaciji). Kot vir sekundarnih podatkov so uporabna tudi razna poročila, ki jih pripravljajo panožne zbornice (pri nas TZS), razna svetovalna podjetja in druge inštitucije, ter strokovni članki, pridobljeni prek različnih bibliografskih baz. Za razlago podatkov in globlji uvid v značilnosti panoge, posebej glede učinkov COVID-19, je smiselno uporabiti informacije, pridobljene z intervjuji z eksperti in izvedeno fokusno skupino z različnimi deležniki.

Celovita kadrovska analiza trgovinske panoge je možna s kombinacijo različnih virov podatkov in njihove obdelave. Na ravni panoge najboljšo analizo kadrovske strukture (spol, starost, državljanstvo, izobrazba, kraj opravljanja dela, kraj bivališča, poklic do četrte ravni standardne klasifikacije poklicev, tip zaposlitve, značilnosti delodajalca ipd.) omogočajo mikropodatki SURS (SRDAP - Statistični register delovno aktivnega prebivalstva). Analiza je možna za celotno panogo G skupaj ter na drugi in tretji ravni SKD. Podatke je možno kombinirati tudi s podatki o plačah na podlagi dohodninskih podatkov FURS. Dodatno je možno bazo dopolniti s podatki iz zaključnih računov podjetij iz baze AJPES, s čimer so potem omogočene še dodatne analize in predvsem ugotavljanje povezave kadrovske strukture in plačevanja zaposlenih s poslovnimi rezultati zaposlovalca.

Potrebni nabor podatkov za obdobje 2015 -2020 bi moral vsebovati naslednje:

- Baza SRDAP:
  - Podatki po zaposlenih v slovenskih gosp. družbah: standardni nabor mesečnih podatkov, na primer izobrazba, delovno mesto, poklic, državljanstvo, spol, starost, prebivališče. Vključno s podatki o velikosti in SKD dejavnosti gospodarske družbe.

- Podatki o plačah zaposlenih - dohodninski podatki po zaposlenih za podjetja iz baze letne odmere dohodnine (FURS):
  - podatek o bruto plači iz naslova pogodbe o zaposlitvi brez dodatkov, ločeno podatki o dodatkih (božičnica, regres).
- Podatki iz zaključnih računov slovenskih podjetij ter Poslovnega registra RS (AJPES):
  - Podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida v slovenskih gospodarskih družbah.

Nekaj možnih analiz je za ilustracijo podatkovnega modela pripravljenih v II. delu tega poročila na bazi podatkov iz decembra leta 2017, ki je bila že pripravljena za drug projekt in za katero smo pridobili dovoljenje za razširitev uporabe za ta projekt. Kot pokaže ta preliminarna analiza, lahko s to bazo pridobimo zelo kakovostne podatke in analize z različnih vidikov. Za pripravo baze in pridobitev dostopa do baze v varni sobi SURS je potrebno pripraviti vlogo na SURS, potrebni pa so tudi usposobljeni raziskovalci za delo z bazo. Tako pripravljena baza omogoča analizo kadrovskih struktur, plač in njihovih povezav s poslovanjem podjetij na vseh treh ravneh SKD ter primerjalno glede na značilnosti podjetij (npr. velikost, regijo).

Kvantitativno analizo o kadrovskih strukturah (zaposleni in njihove plače) bi bilo smiselno dopolniti z informacijami o kadrovskih praksah v trgovskih podjetjih. Te bi pridobili iz sekundarnih virov (razna poročila in članki, spletne strani in letna poročila podjetij), z anketnim vprašalnikom med delodajalci in fokusno skupino z različnimi akterji kadrovske funkcije v podjetjih (npr. vodstvo, srednji management, neposredni vodja, zaposleni, kadrovski manager/strokovnjak). Nabor podatkov bi moral vsebovati (kvantitativni podatki za obdobje zadnjih treh let):

- letno število novozaposlenih in odhodov iz podjetja glede na razlog,
- delež zaposlenih za nedoločen/določen čas in uporaba atipičnih oblik zaposlitve,
- pregled uporabe metod privabljanja in selekcije kadrov,
- podatki o delovnem času: povprečno število delovnih ur na teden, število nadur, odsotnosti z dela, razporeditev delovnega časa ipd.
- podatki o zdravstvenem absentizmu,
- podatki o usposabljanju: število ur usposabljanja na zaposlenega, delež zaposlenih (po ključnih poklicnih skupinah), ki so se usposabljali, stroški usposabljanja po kategorijah, teme usposabljanja, vrsta usposabljanja (na delu, izven dela, pripravništvo/vajeništvo),
- podatki o razvoju kadrov: pregled uporabe različnih metod razvoja kadrov,
- podatki o načinih spremljanja delovne uspešnosti,

- podatki o plačah in nagrajevanju: razmerje med variabilnim in fiksnim delom, pregled sestavin sistema plač in nagrajevanja, uporaba različnih programov nagrajevanja (npr. udeležba v dobičku, nedenarno nagrajevanje),
- podatki o organiziranosti kadrovske funkcije (število in izobrazbena struktura zaposlenih v kadrovski službi),
- pregled kadrovskih ukrepov zaradi prilagajanja COVID-19,
- ocena glavnih kadrovskih izzivov v prihodnosti,
- ocena kakovosti izvajanja kadrovskih aktivnosti.

Analizo trga dela bi temeljila predvsem na analizi sekundarnih podatkov. Gibanje zaposlovanja bi lahko ugotavljali iz baze SRDAP, podatke o zaposlenih in brezposelnih iz trgovinske panoge pa iz baz Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ). Aktualno gibanje ponudbe in povpraševanja za posamezne poklice bi ugotavljali s pomočjo podatkov na različnih zaposlitvenih portalih, saj je hitra analiza pokazala, da delodajalci delovna mesta manj kot prek ZRSZ oglašujejo na največjih zaposlitvenih portalih (npr. mojedelo.com, zaposlitev.net, optius.si) ali predvsem večji delodajalci prek svojih spletnih strani. Kratkoročno napoved povpraševanja bi povzeli po zaposlitvenem barometru, ki ga dvakrat na leto pripravi ZRSZ.

1.2 Napovedni del podatkovnega modela

Podobno kot pri analitičnem delu, bi tudi pri napovednem morali najprej preučiti splošne in panožne trende, pri čemer bi bilo smiselno uporabiti kombinacijo sekundarnih virov. Npr. za slovensko narodnogospodarsko raven je ključna makroekonomska napoved, ki jo dvakrat letno (spomladi in jeseni) pripravi Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), prav tako bi uporabili napovedi OECD in Evropske komisije. UMAR pripravi napoved temeljnih makroekonomskih agregatov (rast, gibanje osnovnih kategorij BDP, inflacija, itd.) za tekoče in še 2 leti. Napoved vključuje tudi gibanje na trgu dela na agregatni ravni in sicer rast zaposlenosti, število registrirano brezposelnih, stopnja registrirane brezposelnosti, stopnja brezposelnosti po ILO. Poleg teh napovedi bi morali vključiti še razne ekspertize in napovedi različnih strokovnih združenj, svetovalnih podjetij in raziskovalcev. Za slovensko trgovinsko specifiko in dolgoročnejši pogled od UMARjevih napovedi, bi sekundarne podatke morali dopolniti z intervjuji z eksperti in fokusno skupino. Oboje, intervju in fokusno skupino, bi za splošne in panožne trende (napoved) in obstoječe stanje (analiza, kot opisana v 1.1) lahko izvedli hkrati, s čimer bi bil proces bolj racionalen.

Trend zaposlovanja v panogi bi najprej preučili s pomočjo informacij iz različnih poročil (npr. ILO, CEDEFOP) in objavljenih gradiv, med katerimi je pomemben zaposlitveni barometer ZRSZ, čeprav vključuje le kratkoročno napoved. Kot input bi bilo zato

potrebno pridobiti tudi ocene o dolgoročnejši napovedi zaposlovanja za delodajalce z anketo med delodajalci (dodana vprašanja v vprašalniku za kadrovske analize, da je pridobivanje podatkov čim bolj ekonomično). Dodaten vir informacij bi bili intervjuji z eksperti in fokusnimi skupinami, ki bi jih pripravili skupaj za napoved zaposlovanja, novih poklicev in nabora kompetenc.

Modeliranje trenda zaposlovanja bi po vzoru pilotnega projekta izdelave modela napovedovanja zaposlovanja za panogo elektronske in elektroindustrije, ki ga je razvila skupina na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani,⁸ naredili z uporabo podatkov UMAR, SRDAP, ZRSZ (Poklicni barometer), modela CEDEFOP in baze O*net. Slednja dva bi bila tudi jedro modeliranja poklicev prihodnosti in potrebnih kompetenc.

Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (CEDEFOP) je razvil model, namenjen kratkoročnemu oziroma srednjeročnemu napovedovanju potreb po kompetencah. Osnovo za modeliranje predstavljajo različna tehnična poročila, za projekcije prihodnosti pa uporabljajo naslednje uradne vire podatkov: Eurostat (predvsem demografski podatki), evropske ankete o delovni sili in dodatne podatke o pridobivanju in doseganju kvalifikacij. O*net program (angl. Occupation Network Program) pa je nacionalni vir informacij o poklicih v ZDA. Brezplačna baza podatkov o več sto poklicih vključuje tudi številne poklice, ki so v trgovini, med drugim 43 poklicev v maloprodaji. O*net deluje po principu stalnega anketiranja, s katerim polnijo in vzdržujejo bazo ter tako zagotavljajo veljavnost, zanesljivost in ažurnost podatkov. Za potrebe O*NET baze se podatki zbirajo od leta 2001, način vzorčenja pa je dvostopenjsko vzorčenje. Najprej se izbere stratificiran slučajni vzorec podjetij, ki bodo v naslednjem obdobju zaposlovala po posameznih poklicih, znotraj izbranih podjetij pa se izbere enostavni slučajni vzorec po poklicih. Delavci, ki opravljajo določen poklic, nato izpolnijo standardiziran vprašalnik. Model gradi na šestih ključnih značilnostih (domenah) posameznega poklica, ki opisujejo dnevne aktivnosti: 1) karakteristike delavca so opredeljene kot sposobnosti, poklicni interesi, delovne vrednote in način dela; 2) zahteve do delavca vključujejo kompetence (spretnosti, sposobnosti, znanje) in izobrazbo; 3) zahtevane izkušnje vključujejo izkušnje na splošno in zmožnosti učenja ter morebitne licence za opravljanje poklica; 4) zahteve delovnega mesta vključujejo splošne, vmesne in podrobne delovne aktivnosti, kontekst organizacije in delovnega mesta; 5) karakteristike delovno aktivnega prebivalstva, ki vključujejo informacije glede trga dela in napovedi glede poklicev; 6) specifične informacije delovnega mesta, ki vključujejo naziv delovnega mesta, opis dela, delovne naloge, orodja, procese in tehnologijo, ki se uporabljajo pri delu. O*net sicer uporablja lastno klasifikacijo, ki je do določene mere usklajena z mednarodno klasifikacijo ISCO in s tem s slovensko standardno klasifikacijo poklicev (SKP), je pa veliko bolj podrobna,

⁸ Več o tem v Farčnik, D. et al. (2015): Model dolgoročnejšega napovedovanja kompetenc v elektronski in elektroindustriji, Ljubljana, Ekonomska fakulteta.

ker vanjo sproti dodajajo poklice, ko se le-ti pojavijo in tako boljše odslkavajo delo, ki ga posameznik opravlja, ter potrebne kompetence.

O*Net tudi prepozna poklice, ki bodo v naslednjih nekaj letih, bodisi poklici, po katerih bo povpraševanje skokovito naraščalo, bodisi se bodo zanje odprle številne nove pozicije, ali pa so to novi in razvijajoči se poklici. Poklici, ki jih imenujejo poklici s svetlo prihodnostjo (angl. *Bright Outlook Occupations*), so torej poklici, ki zadostujejo vsaj enemu izmed treh pogojev: 1) napoved rasti povpraševanja v naslednjih desetih letih presega 22 odstotkov, 2) v naslednjih desetih letih bo ustvarjenih več kot 100.000 delovnih mest v ZDA, 3) spremenjene zahteve delovnega mesta, ki izhajajo predvsem iz nove tehnologije, sprememb v družbi in poslovnih praksah zahtevajo razvoj novih poklicev, ki se pojavljajo najpogosteje v tako imenovanih novih in razvijajočih se industrijah.

Kombinacija informacij iz baze O*net, sekundarnih virov o napovedovanju poklicev in kompetenc prihodnosti (npr. WEF, CEDEFOP, OECD) ter kvalitativnih podatkov iz intervjujev in fokusnih skupin bi omogočila identifikacijo prihodnjih poklicev in kompetenc v trgovini. Vprašanja za intervjuje in fokusne skupine za potrebe identifikacije trendov, poklicev in kompetenc bi se morala nanašati predvsem na naslednje:

- Panožni trendi:
  - pričakovane spremembe v prihodnjih 5-10 letih, tempo razvoja,
  - načrti investicij glede na digitalizacijo in nove tehnologije,
  - razvoj panoge v Sloveniji v primerjavi z globalnimi trendi in EU,
  - glavni izzivi za panogo, kaj so nevarnosti in kaj priložnosti.
- Poklic v panogi:
  - ključni poklici v panogi, na katerih temelji razvoj panoge (z največjo dodano vrednostjo), danes v primerjavi s preteklostjo, v prihodnje v primerjavi z danes,
  - poklici v panogi, ki imajo svetlo prihodnost,
  - novi, porajajoči poklici v prihodnosti (lahko da so v tujini že prisotni),
  - poklici, ki počasi ugašajo in čez pet do deset let ne bodo več aktualni,
  - spremembe v poklicih zaradi uvajanja novih tehnologij.
- Kompetence:
  - ključne kompetence v prihodnje,
  - spreminjanje kompetenc zaradi novih tehnologij,
  - razlikovanje splošnih in delovno (poklicno) specifičnih kompetenc,
  - analiza ustreznosti kompetenc, kje je največji manko glede razvitosti kompetenc v panogi,
  - potrebna dodatna usposabljanja ali spremembe izobraževalnih programov za razvoj kompetenc prihodnosti.

Z vidika načrtovanja strategij in politik razvijanja kompetenc (vključno z izobraževanjem in usposabljanjem, bi bilo zelo smotno izvesti tudi anketo na vzorcu zaposlenih v trgovini glede razvitosti njihovih kompetenc, pripravljenosti na pre- ali do-usposabljanje in pripravljenosti za opravljanje poklicev prihodnosti.

1.3 Uporabnost podatkovnega modela

Podatkovni model omogoča širok nabor poglobljenih analiz, oblikovanje bogatega nabora informacij in modeliranje podatkov za napovedovanje zaposlovanja, poklicev prihodnosti in potrebnih kompetenc. Z uporabo tega podatkovnega modela ter na njem temelječih analiz in napovedi, bi TZS lahko oblikovala strokovne podlage za kakovostno odločanje in načrtovanje kadrovskega razvoja, ki bi podpiral konkurenčnost slovenskih trgovskih podjetij.

II. DEL: Preliminarna analiza zaposlenih in plač v trgovini na preteklih podatkih

I. STRUKTURA ZAPOSLENIH

Analiza v tem delu temelji na podatkih Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (v nadaljevanju SRDAP). Glede na razpoložljive podatke smo analizirali stanje v mesecu decembru 2017. Oznaka ZP pomeni »zaupni podatek« in označuje vrednosti, do katerih zaradi varovanja mikropodatkov iz naslova GDPR ni bilo mogoče dostopati.

V Tabeli 1 so predstavljene značilnosti zaposlenih za celotno trgovino, torej za vse dejavnosti, ki se po Standardni klasifikaciji dejavnosti (v nadaljevanju SKD) uvrščajo v skupino G. Skupaj je bilo v decembru 2017 v tej panogi zaposlenih 111.234 oseb, od katerih jih ima 95,96% slovensko državljanstvo, preostalih 4,03% pa tuje. V panogi je med zaposlenimi številčnejši ženski spol in predstavlja 52,37% vseh zaposlenih, povprečna starost zaposlenega pa je 40,85 let. Povprečen delovni teden je dolg 38,63 ur, iz česar lahko sklepamo, da niso vsi zaposleni za poln delovni čas 40 ur.

Tabela 1: Značilnosti zaposlenih v dejavnost trgovine – SKD dejavnost G (stanje december 2017)

Državljanstvo N= 111.234	Slovensko državljanstvo 95,96%	Tuje državljanstvo 4,03%
Spol N= 111.234	Moški 47,63%	Ženski 52,37%
Povprečna starost N= 111.234	40,85 let	
Indikator PRS N= 111.234	Pravne osebe 85,52%	Fizične osebe 14,48%
Delovni čas (št. ur/teden) N= 111.234	38,63 ur	

Vir: SURS

V Tabeli 2 je so predstavljene značilnosti zaposlenih po trgovinskih dejavnostih na drugi ravni SKD. V *trgovini z motornimi vozili in popravilih motornih vozil (SKD 45)* je zaposlenih 14.881 oseb, od česar jih ima 96,08% slovensko državljanstvo. V tej je večina zaposlenih moškega spola (82,06%), medtem ko predstavljajo zaposlene zgolj 17,94% zaposlenih v trgovini. Povprečna starost zaposlenih je 40 let, medtem ko traja povprečen delovni teden 38,63 ur. V panogi *Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili (SKD 46)* je povprečna starost zaposlenega 41,84 let. V panogi je zaposlenih 40.171 oseb, pri čemer jih ima 94,46% slovensko državljanstvo. Tudi v tej panogi je večina zaposlenih moškega spola in sicer 58,33% vseh delavcev. Delovni teden v povprečju traja 38,92 ur. V panogi *Trgovina na drobno, razen motornimi vozili (SKD 47)* je povprečna starost zaposlenega 40,36 let. V primerjavi z ostalima dvema

dejavnostma, s katerima skupaj tvori celotno trgovino, je tej dejavnosti zaposlenih največ oseb, in sicer 56.182. Povprečna starost znaša 40,36 let, slovensko državljanstvo pa ima 97,01% delavcev. V tej panogi predstavlja ženski spol večino delovne sile in sicer 69,14%. Povprečna dolžina delovnika na teden je nekoliko krajša od povprečja v celotni trgovini in znaša 38,36 ur na teden.

Tabela 2: Značilnosti zaposlenih po dejavnostih trgovine na drugi ravni SKD (stanje december 2017)

	SKD 45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil		SKD 46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili		SKD 47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	
Državljanstvo	Slovensko državljanstvo	Tuje državljanstvo	Slovensko državljanstvo	Tuje državljanstvo	Slovensko državljanstvo	Tuje državljanstvo
	96,08%	3,92%	94,46%	5,54%	97,01%	2,99%
Spol	Moški	Ženski	Moški	Ženski	Moški	Ženski
	82,06%	17,94%	58,33%	41,67%	30,86%	69,14%
Povprečna starost						
	40,00 let		41,84 let		40,36 let	
Indikator PRS	Pravne osebe	Fizične osebe	Pravne osebe	Fizične osebe	Pravne osebe	Fizične osebe
	70,04%	29,96%	87,53%	12,47%	88,18%	11,82%
Delovni čas (št. ur/teden)						
	38,83 ur		38,92 ur		38,36 ur	

Vir: SURS

V Tabeli 3 je prikaz strukture zaposlenih po spolu in državljanstvu po dejavnostih trgovine na 3. ravni SKD. V panogah kot so *Trgovina z motornimi vozili* (78,47%), *Vzdrževanje in popravila motornih vozil* (85,15%) in *Trgovina z rezervnimi deli in opremo za motorna vozila* (81,39%) predstavljajo moški več kot tri četrtine vseh delavcev. Delež žensk je najvišji v panogah *Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah* (77,05%) in *Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z drugimi izdelki* (81,38%). V vseh analiziranih trgovinskih dejavnostih predstavljajo zaposleni s slovenskim državljanstvom veliko večino. Največji delež zaposlenih s tujim državljanstvom je v panogi *Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah*, ki pa kljub temu predstavlja zgolj 14,01% zaposlenih v tej kategoriji.

Tabela 3: Struktura zaposlenih po spolu in državljanstvu po dejavnostih na 3. ravni SKD (stanje december 2017)

	Moški	Ženske	Slovensko državljanstvo	Tuje državljanstvo
45.1 - Trgovina z motornimi vozili	78,47%	21,53%	96,81%	3,19%
45.2 - Vzdrževanje in popravila motornih vozil	85,15%	14,85%	95,16%	4,84%
45.3 - Trgovina z rezervnimi deli in opremo za motorna vozila	81,93%	18,07%	96,92%	3,08%
45.4 - Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih koles; trgovina z njihovimi deli in opremo	73,47%	26,53%	98,30%	1,70%
46.1 - Posredništvo	56,78%	43,22%	93,16%	6,84%
46.2 - Trgovina na debelo s kmetijskimi surovinami in živimi živalmi	51,57%	48,43%	96,40%	3,60%
46.3 - Trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki	60,62%	39,38%	91,42%	8,58%
46.4 - Trgovina na debelo z izdelki za široko rabo	42,91%	57,09%	96,11%	3,89%
46.5 - Trgovina na debelo z napravami za informacijsko- komunikacijsko tehnologij	70,44%	29,56%	96,63%	3,37%
46.6 - Trgovina na debelo z drugimi stroji, napravami, opremo	72,75%	27,25%	97,61%	2,39%
46.7 - Druga specializirana trgovina na debelo	69,92%	30,08%	94,71%	5,29%
46.9 - Nespecializirana trgovina na debelo	59,94%	40,06%	95,09%	4,91%
47.1 - Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah	22,95%	77,05%	96,85%	3,15%
47.2 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z živili, pijačami in tobačnimi izdelki	52,27%	47,73%	91,65%	8,35%
47.3 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi	54,70%	45,30%	99,17%	0,83%
47.4 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z računalniškimi, komunikacijskimi, avdio in video napravami	63,70%	36,30%	98,80%	1,20%
47.5 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z drugo gospodinjsko opremo	47,22%	52,78%	98,28%	1,72%
47.6 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z izdelki za kulturo, šport in zabavo	39,57%	60,43%	98,34%	1,66%
47.7 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z drugimi izdelki	18,62%	81,38%	97,69%	2,31%
47.8 - Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah	50,32%	49,68%	85,99%	14,01%
47.9 - Trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic	56,15%	43,85%	92,93%	7,07%

Vir: SURS

V Tabeli 4 predstavljamo strukturo zaposlenih po stopnji končane izobrazbe, razdeljeno na dejavnosti na 3. ravni SKD. Zaradi lažje preglednosti so dejavnosti označene zgolj s številsko klasifikacijo SKD.

Tabela 4: Struktura zaposlenih po stopnji končane izobrazbe po dejavnostih na 3. ravni SKD (stanje dec. 2017)

	Nepopolna stopnja osnovnošolske	Nepopolna stopnja osnovnošolske	Nepopolna stopnja osnovnošolske	Osnovna	Srednja splošna	Srednja poklicna	Srednja strokovna	Višja strokovna	Visokošolska univerzitetna	Visokošolska strokovna	Visokošolska univerzitetna (prejšnja)	Specializacija po univerzitetni izobrazbi (prejšnja)	Magistrska	Doktorski
45.1	ZP	ZP	4,10%	4,31%	33,40%	34,64%	3,14%	3,62%	1,40%	6,52%	6,79%	ZP	0,81%	0,65%
45.2	ZP	ZP	6,33%	2,69%	51,37%	30,31%	0,99%	1,76%	0,67%	2,73%	1,87%	ZP	0,30%	0,17%
45.3	ZP	ZP	4,79%	4,33%	29,98%	40,84%	2,66%	3,91%	1,58%	4,70%	5,50%	ZP	0,58%	0,42%
45.4	ZP	ZP	5,44%	6,12%	31,63%	38,44%	ZP	ZP	ZP	5,78%	2,04%	ZP	ZP	ZP
46.1	ZP	ZP	4,28%	7,09%	18,23%	36,81%	4,60%	3,99%	2,06%	7,03%	12,13%	ZP	1,29%	1,48%
46.2	ZP	ZP	8,10%	4,35%	17,09%	35,83%	ZP	ZP	ZP	5,25%	14,54%	ZP	ZP	ZP
46.3	ZP	ZP	6,66%	7,16%	20,78%	35,37%	3,25%	3,88%	2,25%	6,43%	10,81%	ZP	1,43%	0,99%
46.4	ZP	ZP	3,79%	6,32%	12,95%	33,07%	4,24%	3,98%	2,62%	8,45%	18,01%	ZP	2,53%	3,27%
46.5	ZP	ZP	2,78%	8,43%	7,94%	33,83%	4,46%	4,96%	2,98%	11,01%	17,46%	ZP	2,98%	2,48%
46.6	ZP	ZP	2,82%	4,87%	14,48%	38,70%	5,21%	5,47%	2,48%	9,61%	12,64%	ZP	1,20%	1,67%
46.7	ZP	ZP	5,70%	4,75%	20,29%	36,48%	4,93%	4,36%	1,51%	7,76%	11,21%	ZP	1,15%	1,10%
46.9	ZP	ZP	4,63%	5,77%	17,55%	36,37%	4,55%	3,93%	1,69%	7,96%	13,50%	ZP	1,54%	1,69%
47.1	ZP	ZP	3,93%	3,37%	36,42%	39,67%	1,59%	3,81%	1,29%	4,36%	4,07%	ZP	0,63%	0,37%
47.2	ZP	ZP	7,69%	4,80%	39,37%	33,66%	2,81%	1,90%	1,08%	3,64%	3,23%	ZP	0,66%	0,41%
47.3	ZP	ZP	2,03%	6,20%	17,12%	39,55%	2,93%	4,93%	2,34%	9,58%	10,68%	ZP	1,76%	2,14%
47.4	ZP	ZP	2,83%	10,8%	15,43%	45,43%	ZP	ZP	ZP	6,96%	6,63%	ZP	ZP	ZP
47.5	ZP	ZP	3,56%	4,54%	27,11%	42,82%	2,92%	4,47%	1,34%	6,13%	5,51%	ZP	0,69%	0,45%
47.6	ZP	ZP	3,04%	9,07%	21,32%	40,91%	3,74%	3,27%	2,29%	4,89%	8,99%	ZP	1,22%	0,91%
47.7	ZP	ZP	2,07%	5,84%	21,05%	39,88%	2,29%	3,10%	1,68%	5,42%	14,14%	ZP	2,59%	1,39%
47.8	ZP	ZP	11,15%	8,60%	34,39%	36,31%	ZP	ZP	ZP	2,55%	2,87%	ZP	ZP	ZP
47.9	ZP	ZP	4,54%	11,0%	14,15%	32,71%	2,25%	3,76%	4,44%	7,42%	14,71%	ZP	2,16%	1,28%

Vir: SURS

V Tabeli 5 so predstavljeni podatki o deležu visoko izobraženih, deležu strokovnjakov, deležu managerjev, deležev tehnikov in deležu prodajalcev med zaposlenimi v dejavnostih na 3. ravni SKD. Strokovnjake, managerje in tehnike ter prodajalce smo identificirali po poklicu v skladu s Standardno klasifikacijo poklicev iz leta 2008. Pri tem opozarjamo, da se zaradi različni obravnavanih vidikov (npr. izobrazba, poklic) deleži v Tabeli 5 in Grafu 1 skupaj ne predstavljajo 100%.

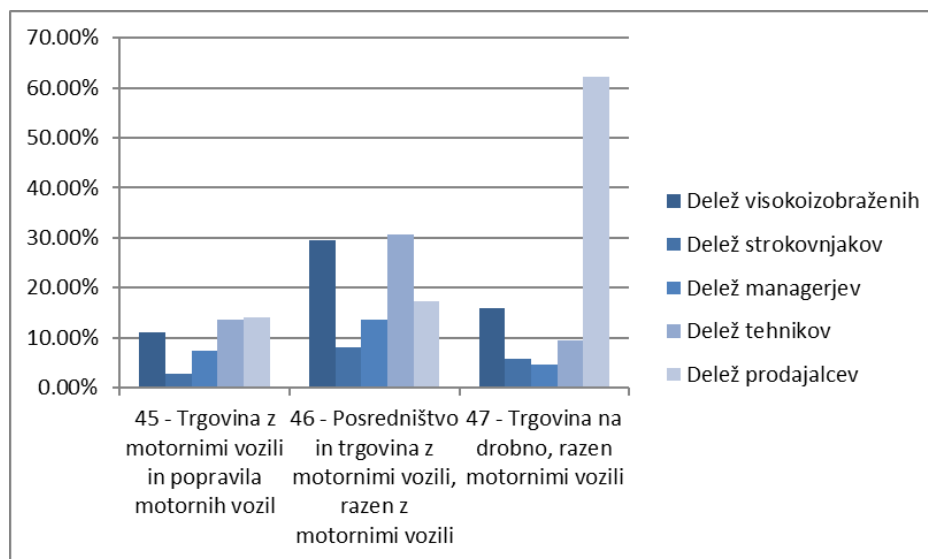
Opazimo lahko, da je v panogi SKD 46 *Posredništvo in trgovina na debelo, razen motornimi vozili* relativno visok delež visoko izobraženih, strokovnjakov, managerjem in tehnikov. Največji delež prodajalcev pa je v dejavnosti SKD 47 *Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili*, in sicer 61,13%. Podrobna struktura zaposlenih po poklicih na četrti ravni Standardne klasifikacije poklicev v celotni dejavnosti trgovine pa se nahaja v Prilogi 1.

Tabela 5: Delež visoko izobraženih, strokovnjakov, managerjev in tehnikov znotraj dejavnosti na 2. ravni SKD

	Delež visoko izobraženih	Delež strokovnjakov	Delež managerjev	Delež tehnikov	Delež prodajalcev
45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	11,01%	2,70%	7,33%	13,57%	14,09%
46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	29,58%	8,09%	13,48%	30,74%	17,26%
47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	15,79%	5,74%	4,62%	9,44%	62,13%

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

Graf 1: Delež visoko-izobraženih, strokovnjakov, managerjev in tehnikov znotraj dejavnosti na 2. ravni SKD

Vir: Lastni izračuni, SURS

Tabela 6 pa prikazuje strukturo zaposlenih v trgovini po dejavnostih na 3. ravni SKD z vidika deleža visoko izobraženih, deleža strokovnjakov, deleža managerjev, deleža tehnikov in deleža prodajalcev.

Tabela 6: Deleži visoko izobraženih, strokovnjakov, managerjev, tehnikov in prodajalcev v trgovini po dejavnostih na 3. ravni SKD

	Delež visoko izobraženih	Delež strokovnjakov	Delež managerjev	Delež tehnikov	Delež prodajalcev
45.1 - Trgovina z motornimi vozili	18,18%	5,00%	9,85%	17,99%	18,68%
45.2 - Vzdrževanje in popravila motornih vozil	4,46%	1,00%	5,02%	7,78%	4,41%
45.3 - Trgovina z rezervnimi deli in opremo za motorna vozila	13,66%	2,50%	8,49%	20,19%	31,10%
45.4 - Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih koles; trgovina z njihovimi deli in opremo	16,04%	4,08%	8,16%	18,71%	24,15%
46.1 - Posredništvo	26,74%	6,71%	13,63%	30,52%	23,68%
46.2 - Trgovina na debelo s kmetijskimi surovinami in živimi živalmi	22,60%	5,25%	10,49%	21,74%	33,28%
46.3 - Trgovina na debelo z živili, pijačami, tobaknimi izdelki	22,62%	6,96%	11,53%	30,53%	11,17%
46.4 - Trgovina na debelo z izdelki za široko rabo	39,01%	11,72%	14,42%	31,15%	15,51%
46.5 - Trgovina na debelo z napravami za informacijsko-komunikacijsko tehnologij	36,87%	16,57%	17,76%	33,93%	9,03%
46.6 - Trgovina na debelo z drugimi stroji, napravami, opremo	31,41%	8,71%	13,33%	35,11%	11,49%
46.7 - Druga specializirana trgovina na debelo	26,81%	5,93%	12,33%	29,57%	14,68%
46.9 - Nespecializirana trgovina na debelo	29,07%	8,56%	13,86%	30,84%	11,65%
47.1 - Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah	9,78%	2,47%	2,45%	5,65%	71,77%
47.2 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z živili, pijačami in tobaknimi izdelki	7,38%	1,57%	6,70%	6,87%	45,08%
47.3 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi	44,01%	11,99%	4,41%	13,43%	52,39%
47.4 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z računalniškimi, komunikacijskimi, avdio in video napravami	15,18%	4,89%	7,72%	11,74%	58,48%

	Delež visoko izobraženih	Delež strokovnjakov	Delež managerjev	Delež tehnikov	Delež prodajalcev
47.5 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z drugo gospodinjsko opremo	12,69%	2,91%	5,25%	10,16%	58,57%
47.6 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z izdelki za kulturo, šport in zabavo	18,76%	3,47%	7,17%	12,06%	65,08%
47.7 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z drugimi izdelki	28,62%	13,82%	5,24%	13,93%	55,38%
47.8 - Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah	4,60%	1,27%	7,64%	6,37%	72,93%
47.9 - Trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic	23,84%	11,83%	16,15%	20,81%	21,63%

Vir: SURS

V Tabeli 7 predstavljamo podatke o zaposlenih glede na izmensko delo po trgovinskih dejavnostih na 2. ravni SKD. Enoizmensko delo je delo, ki ga v 24 urah opravi ena sama zaposlena oseba, ne glede na to, v katerem delu dneva in ali dela v nedeljenem ali deljenem delovnem času. Dvoizmensko delo predstavlja delo, pri opravljanju katerega se v 24 urah izmenjata dve zaposleni osebi. Triizmensko delo predstavlja delo, pri opravljanju katerega se v 24 urah izmenjajo tri zaposlene osebe. Štiri – in večizmensko delo predstavlja delo, pri opravljanju katerega se v 24 urah izmenjajo štiri ali več zaposlenih oseb. Opravljanje del in nalog v turnusu traja od 12 do 24 ur ali po kateri drugi časovni razvrstitvi, temu pa sledi 24-urni ali daljši prosti čas (definicija povzeta po klasifikaciji SURS).

Tabela 7: Izmensko delo po dejavnostih v trgovini na 2. ravni SKD (stanje december 2017)

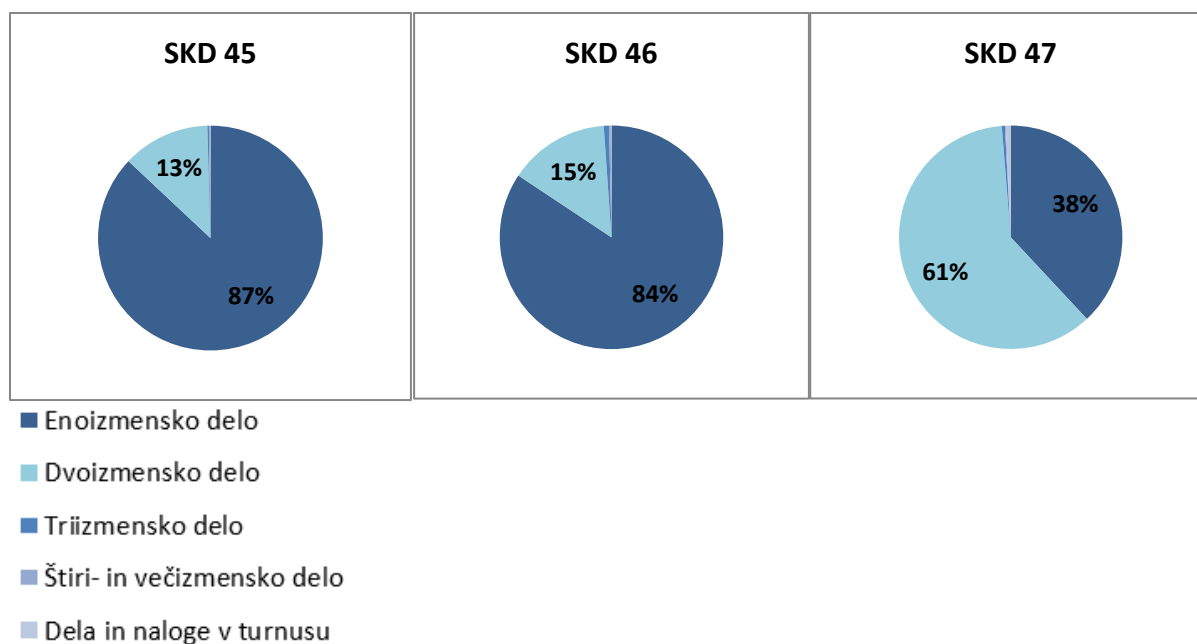
	Enoizmensko delo	Dvoizmensko delo	Triizmensko delo	Štiri- in večizmensko delo	Dela in naloge v turnusu
45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	86,99%	12,57%	0,22%	0,15%	0,07%
46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	84,32%	14,57%	0,76%	0,26%	0,09%
47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	38,05%	60,67%	0,44%	0,14%	0,69%

Vir: SURS

Podatke iz Tabele 7 predstavljamo tudi v Grafu 2. V dejavnostih 45 in 46 izrazito prevladuje enoizmenski način dela, medtem ko v dejavnosti 47 - *Trgovini na drobno, razen z motornimi vozili* največ zaposlenih dela dvoizmensko, enoizmensko pa le nekaj več kot 38%.

Graf 2: Izmensko delo po dejavnostih v trgovini na 2. ravni SKD (stanje december 2017)

Vir: SURS

Struktura zaposlenih glede na status zaposlitve po dejavnostih trgovine na 2. ravni SKD se nahaja v Tabeli 8. Največji delež samostojnih podjetnikov in oseb, ki opravljajo poklicno dejavnost, je v panogi *Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil*. Ta delež znaša 14,80%, medtem ko v drugih dveh dejavnostih ta delež ne preseže 10%.

Tabela 8: Struktura zaposlenih glede na status zaposlitve v trgovini na 2. ravni SKD (stanje december 2017)

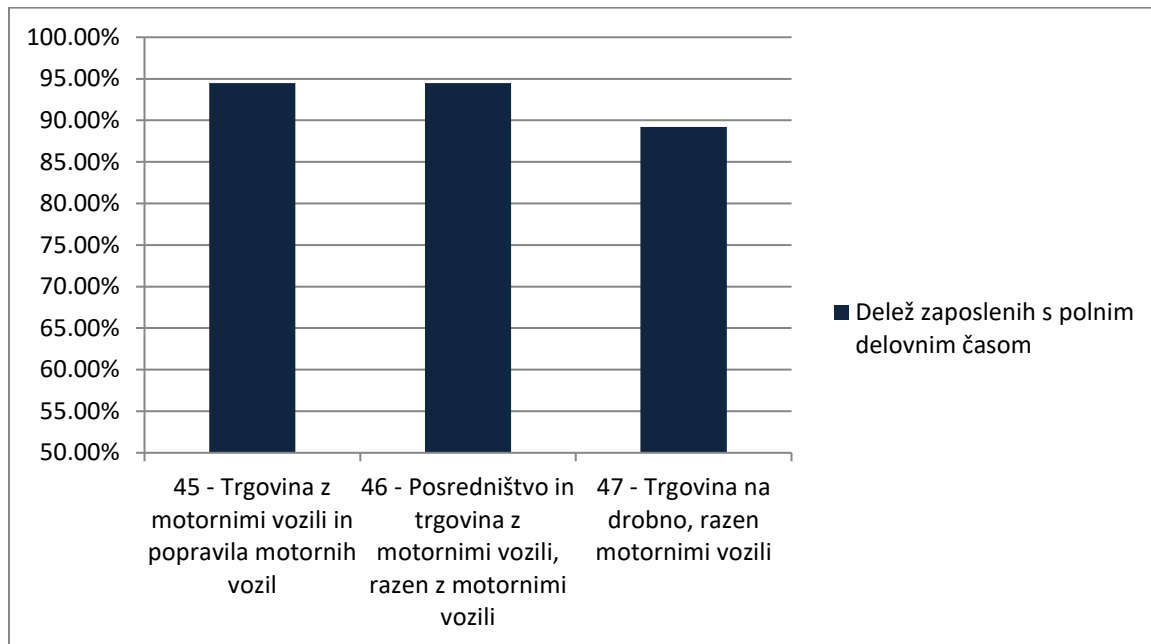
	Zaposleni pri pravni osebi	Zaposleni pri fizični osebi	Samostojni podjetnik (s.p.) in osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost
45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	70,04%	15,16%	14,80%
46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	87,53%	4,56%	7,91%
47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	88,18%	6,42%	5,40%

Vir: SURS

Graf 3 prikazuje delež zaposlenih s polnim (to je 40-urnim) delovnim časom. Medtem ko dejavnostih 45 in 46 ta delež precej presega 90%, je za dejavnost 47 - Trgovina na drobno, razen motornimi vozili delež zaposlenih s polnim delovnim časom nekaj nižji (89,19%), kar je dobrih 5 odstotnih točk manj kot pri drugih dveh dejavnostih.

Graf 3: Delež zaposlenih s polnim (40-urnim) delovnim časom po dejavnostih na 2. stopnji SKD

Vir: SURS

Tabela 9 prikazuje strukturo zaposlenih v trgovinskih dejavnostih na 2. ravni glede na vrsto delovnega razmerja. V vseh treh dejavnostih je največji delež zaposlenih za nedoločen čas, delež zaposlenih za določen čas pa je največji v posredništvu in trgovini na debelo.

Tabela 9: Struktura zaposlenih glede na vrsto delovnega razmerja po panogah na 2. ravni SKD

	Nedoločen čas	Določen čas	Nedoločen čas (pripravnik)	Določen čas (pripravnik)
45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	78,77%	21,19%	ZP	ZP
46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	75,23%	24,72%	ZP	ZP
47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	76,96%	22,92%	0,04%	0,08%

Vir: SURS

Točnih podatkov o pripravnikih zaradi varovanja mikropodatkov ni bilo moč pridobiti, lahko pa posredno izračunamo, da je delež pripravnikov zaposlenih za določen in nedoločen čas skupaj v panogi SKD 45 - *Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili* 0,04%, v panogi SKD 46 - *Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili* pa 0,05%.

Tabela 10 vsebuje še en prikaz strukture delavcev glede na izobrazbo, tokrat za celotno trgovino in po KLASIUS-SRV klasifikaciji. Tudi tu vidimo, da večinski delež predstavljajo zaposleni s pridobljeno izobrazno srednje poklicne oziroma srednje strokovne ravni.

Tabela 10: Struktura zaposlenih glede na izobrazbo po KLASIUS-SRV klasifikaciji znotraj celotne trgovine

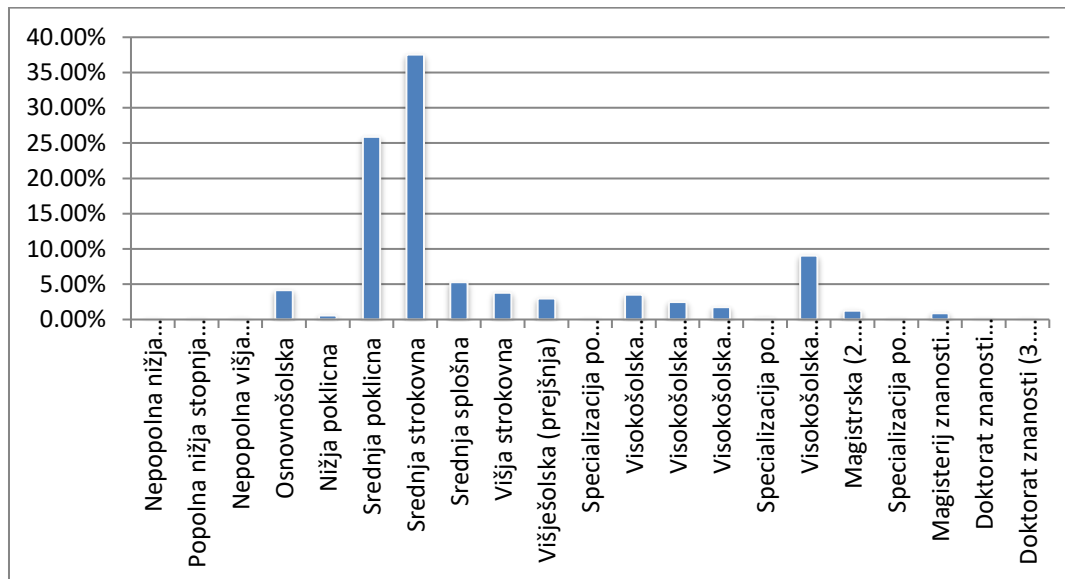
	Delež zaposlenih glede na doseženo raven izobrazbe
Nepopolna nižja stopnja osnovnošolske	0,08%
Popolna nižja stopnja osnovnošolske	0,11%
Nepopolna višja stopnja osnovnošolske	0,16%
Osnovnošolska	4,15%
Nižja poklicna	0,57%
Srednja poklicna	25,89%
Srednja strokovna	37,54%
Srednja splošna	5,27%
Višja strokovna	3,77%
Višješolska (prejšnja)	2,99%
Specializacija po višješolski izobrazbi (prejšnja)	0,06%
Visokošolska strokovna (prejšnja)	3,51%
Visokošolska strokovna (1. bolonjska stopnja)	2,46%
Visokošolska univerzitetna (1. bolonjska stopnja)	1,73%
Specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja)	0,25%
Visokošolska univerzitetna (prejšnja)	9,06%
Magistrska (2. bolonjska stopnja)	1,23%
Specializacija po univerzitetni izobrazbi (prejšnja)	0,10%
Magisterij znanosti (prejšnji)	0,89%
Doktorat znanosti (prejšnji)	0,12%
Doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja)	0,05%

Vir: SURS

Graf 4 predstavlja podatke iz Tabele 10 še grafično.

Graf 4: Struktura zaposlenih glede na izobrazbo po KLASIUS-SRV klasifikaciji znotraj celotne trgovine

Vir: SURS

V Tabeli 11 pa prikazujemo strukturo zaposlenih v trgovini glede na izobrazbo, tokrat po ISCED 2011 klasifikaciji na 2. ravni SKD.

Tabela 11: Struktura zaposlenih glede na izobrazbo po ISCED 2011 klasifikaciji v dejavnostih na 2. stopnji SKD

	SKD 45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	SKD 46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	SKD 47 Trgovina na drobno, razen motornimi vozili
Nepopolna nižja stopnja osnovnošolske	ZP	ZP	ZP
Nepopolna višja stopnja osnovnošolske	ZP	ZP	ZP
Osnovnošolska	5,28%	4,58%	3,53%
Srednja splošna	3,59%	6,27%	5,00%
Srednja poklicna	41,25%	17,23%	29,15%
Srednja strokovna	33,68%	35,96%	39,70%
Višješolska	2,05%	4,54%	2,13%
Višja strokovna	2,82%	4,13%	3,76%
Visokošolska univerzitetna	1,08%	2,07%	1,66%
Visokošolska strokovna	4,44%	7,70%	5,26%
Visokošolska univerzitetna (prejšnja)	4,18%	13,31%	7,32%
Specializacija po univerzitetni izobrazbi (prejšnja)	ZP	ZP	ZP
Magistrska	0,53%	1,57%	1,17%
Doktorat znanosti	0,38%	1,75%	0,74%

Vir: SURS

V Tabeli 12 so predstavljeni deleži zaposlenih v trgovinski dejavnosti glede na statistično regijo sedeža podjetja. Deleži so izračunani na podlagi dostopnih podatkov iz baze SURS. Pri računanju deležev za dejavnosti na 2. ravni SKD se računa delež glede na skupno število zaposlenih (tj. število zaposlenih znotraj celotne trgovine). Delež 0,61% za Pomursko regijo v panogi SKD 45 *Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil* tako pomeni, da podjetja, ki imajo sedež v Pomurski regiji in se ukvarjajo s prej omenjeno dejavnostjo, zaposlujejo 0,61% vseh zaposlenih znotraj celotne trgovine. Vidimo, da z vidika zaposlovanja pomembno vlogo igrajo podjetja iz Osrednjeslovenske regije. Skupno je v teh podjetjih zaposlenih kar 52,23% odstotka vseh zaposlenih v slovenski trgovini. Sledita ji Savinjska regija z 11,06% in Podravska regija z 9,43%.

Tudi pri analizi razporejanja zaposlenih med regijami po trgovinskih dejavnostih na 2. ravni SKD ne pride do sprememb pri najpomembnejših treh regijah. Zanimivo je, da igra pri dejavnostih SKD 45 *Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil* in SKD 46 *Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili* igra Podravska regija nekoliko pomembnejšo vlogo, vendar so odstopanja manjša od polovice odstotne točke. Najnižji delež zaposlenih glede na lokacijo podjetja imata Primorsko-notranjska regija (1,26%) in pa Zasavska regija, 1,38%.

Tabela 12: Delež zaposlenih po dejavnostih na 2. ravni SKD ter v celotni trgovini skupaj glede na regijo podjetja

	SKD 45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	SKD 46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	SKD 47 Trgovina na drobno, razen motornimi vozili	Celotna trgovina
Pomurska regija	0,61%	0,95%	0,94%	2,51%
Podravska regija	1,58%	4,02%	3,83%	9,43%
Koroška regija	0,29%	0,80%	0,50%	1,59%
Savinjska regija	1,47%	3,86%	5,74%	11,06%
Zasavska regija	0,24%	0,49%	0,65%	1,38%
Posavska regija	0,36%	0,71%	0,85%	1,93%
Jugovzhodna Slovenija	0,95%	1,23%	1,32%	3,50%
Primorsko-notranjska regija	0,23%	0,58%	0,45%	1,26%
Osrednjeslovenska regija	5,29%	17,43%	29,51%	52,23%
Gorenjska regija	1,07%	2,74%	3,76%	7,56%
Goriška regija	0,56%	1,53%	1,75%	3,85%
Obalno-kraška regija	0,72%	1,78%	1,21%	3,70%

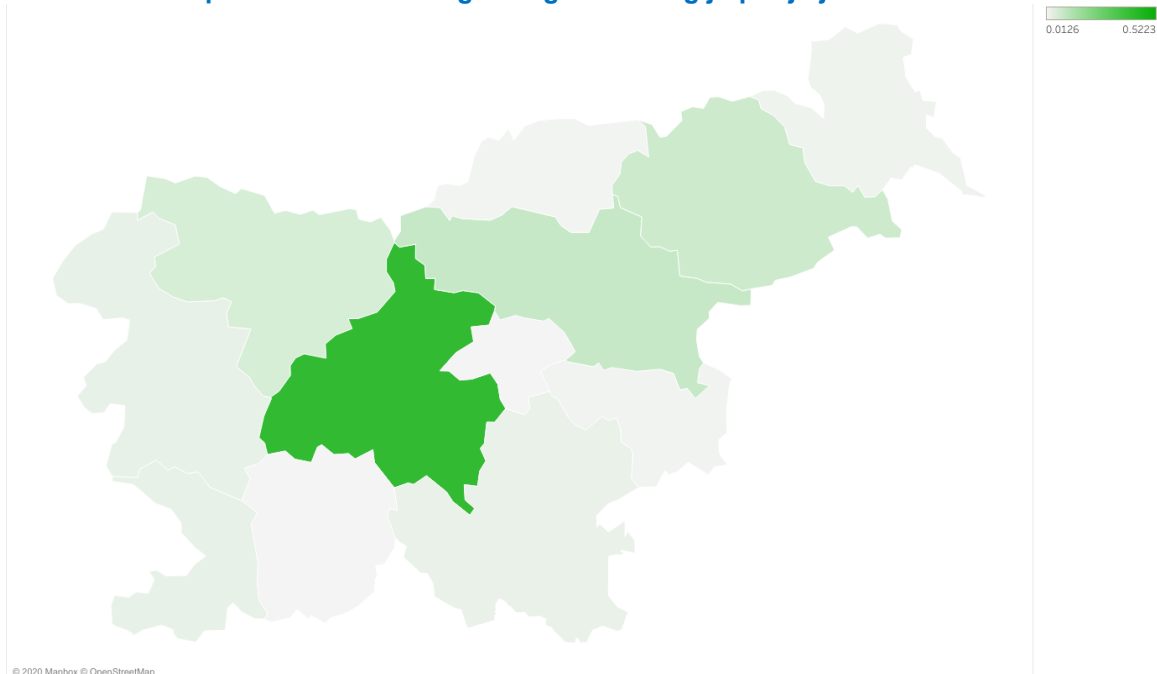
Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

Za lažjo predstavljenost, so podatki iz Tabele 12 predstavljeni tudi s pomočjo zemljevida Slovenije. V grafu 5 najprej predstavljamo distribucijo zaposlenih v trgovini kot celoti glede na regijo podjetja, grafi 6a, 6b in 6c pa po posameznih dejavnostih trgovine na 2. ravni SKD. Pri tem poudarjamo, da so Grafi 6a – 6c namenjeni le ilustraciji relativnih razlike med posamičnimi regijami znotraj izbrane panoge na 2 ravni SKD. To pomeni, da grafi niso namenjeni medsebojni primerjavi, saj bi bilo za ta namen potrebno upoštevati legendo pri vsakem grafu. Vsak izmed grafov ima namreč posebno

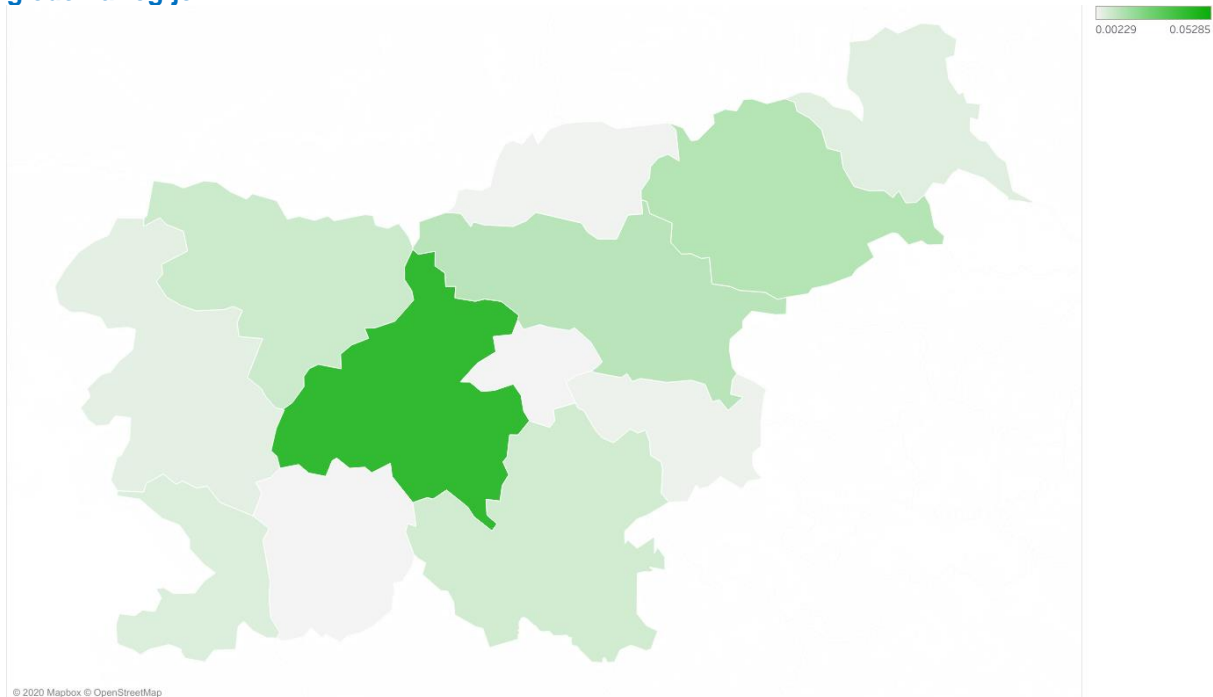
prilagojeno lestvico, ki služi kot najboljši pokazatelj razlik med statističnimi regijami znotraj panoge.

Graf 5: Delež zaposlenih v celotni trgovini glede na regijo podjetja

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

Graf 6a: Delež zaposlenih v dejavnosti »Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil« glede na regijo

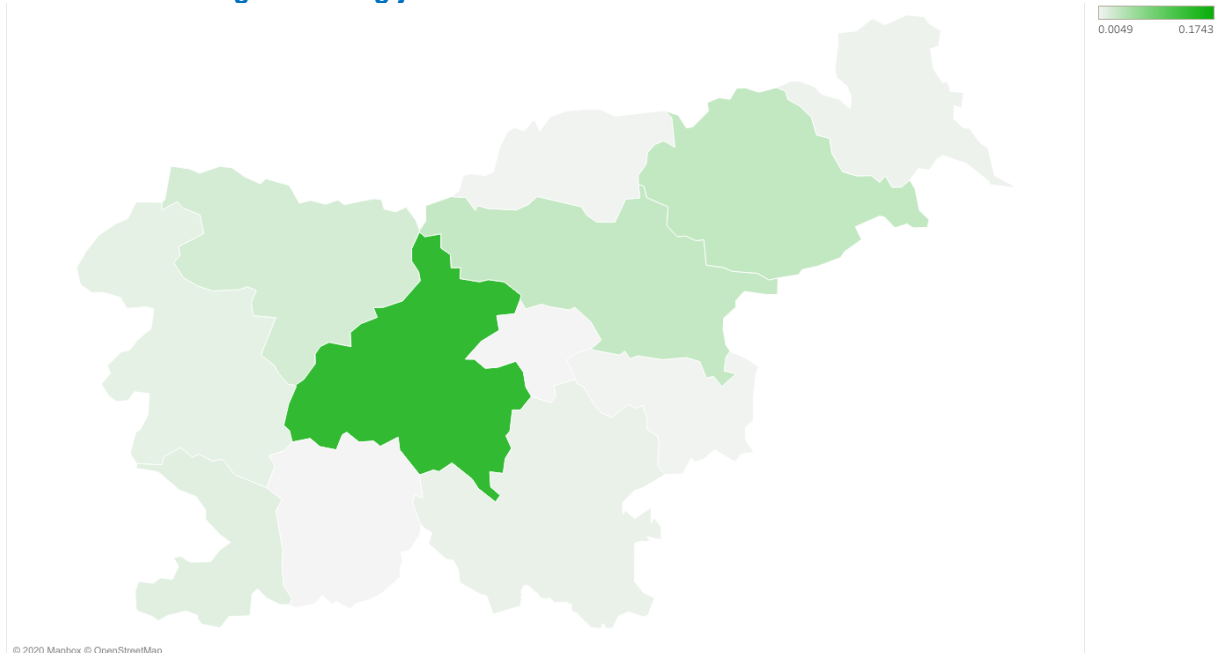

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

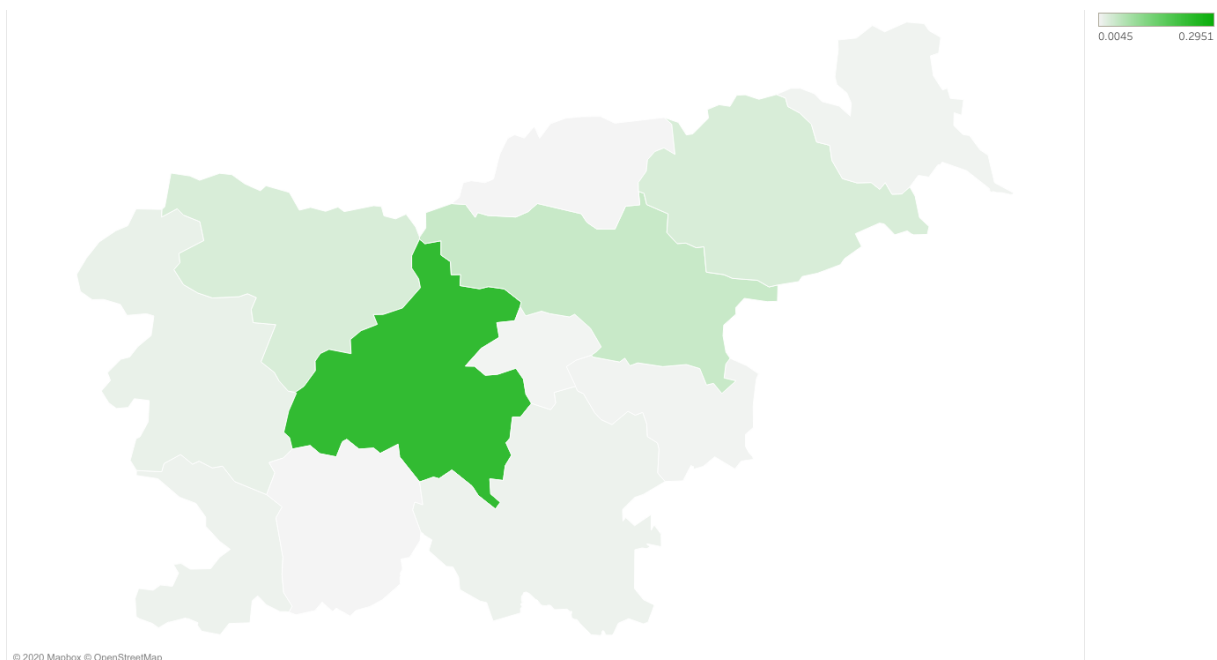

Graf 6b: Delež zaposlenih v dejavnosti »Posredništvo in trgovina z motornimi vozili, razen z motornimi vozili« glede na regijo

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

Graf 6c: Delež zaposlenih v dejavnosti »Trgovina na drobno, razen motornimi vozili« glede na regijo

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

Tabela 13 tako kot prejšnja tabela prikazuje razporeditev zaposlenih v trgovini na regije, vendar pri tem upoštevamo regijo prebivališča zaposlenega. S pomočjo tega lahko opazimo, da pride do nekaterih sprememb v primerjavi s Tabelo 12. Medtem ko Osrednjeslovenska regija tudi tu predstavlja najpomembnejšo regijo z deleža zaposlenih znotraj celotne trgovine, je ta delež v primerjavi s tistim iz Tabele 12 nižji za dobrih 20 odstotnih točk in znaša »zgolj« 31,35%. Znotraj celotne trgovine imajo tokrat več kot 10% delež še tri druge regije, in sicer Podravska, Savinjska in Gorenjska. Za primerjavo, v Tabeli 12 sta imeli več kot 10% delež znotraj celotne trgovine zgolj Osrednjeslovenska in Savinjska regija. To je v skladu s pričakovanji, saj marsikateri zaposleni dnevno potuje na delo, ki se nahaja v drugi regiji.

Tabela 13: Število zaposlenih po dejavnostih na 2. ravni SKD ter v celotni trgovini skupaj glede na regijo prebivališča zaposlenega

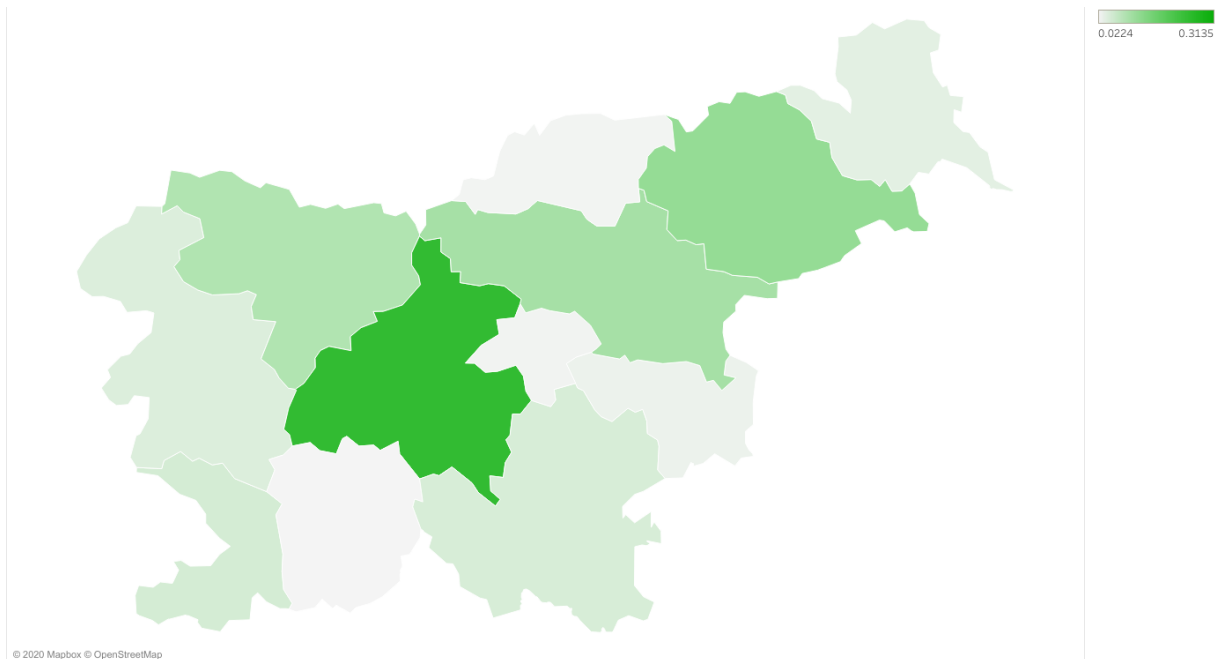
	SKD 45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	SKD 46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	SKD 47 Trgovina na drobno, razen motornimi vozili	Celotna trgovina
Pomurska regija	0,59%	1,30%	2,36%	4,25%
Podravska regija	1,88%	4,82%	7,74%	14,44%
Koroška regija	0,31%	0,79%	1,36%	2,46%
Savinjska regija	1,58%	4,31%	6,12%	12,00%
Zasavska regija	0,35%	0,89%	1,45%	2,68%
Posavska regija	0,46%	0,95%	1,78%	3,20%
Jugovzhodna Slovenija	1,01%	1,64%	3,10%	5,75%
Primorsko-notranjska regija	0,31%	0,80%	1,13%	2,24%
Osrednjeslovenska regija	4,16%	12,90%	14,29%	31,35%
Gorenjska regija	1,29%	3,79%	5,44%	10,51%
Goriška regija	0,66%	1,76%	2,68%	5,10%
Obalno-kraška regija	0,80%	2,16%	3,06%	6,02%

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

V nadaljevanju predstavljamo te podatke še s pomočjo zemljevida Slovenije v grafu 7 ter grafih 8a – 8c. Tako kot zgoraj tudi tu velja, da neposredna medsebojna primerjava med grafi ni mogoča zaradi različnih lestvic, ki so bile uporabljene za njihov prikaz. Grafi so še vedno namenjeni prikazu medregionalnih razlik znotraj posamične panoge.

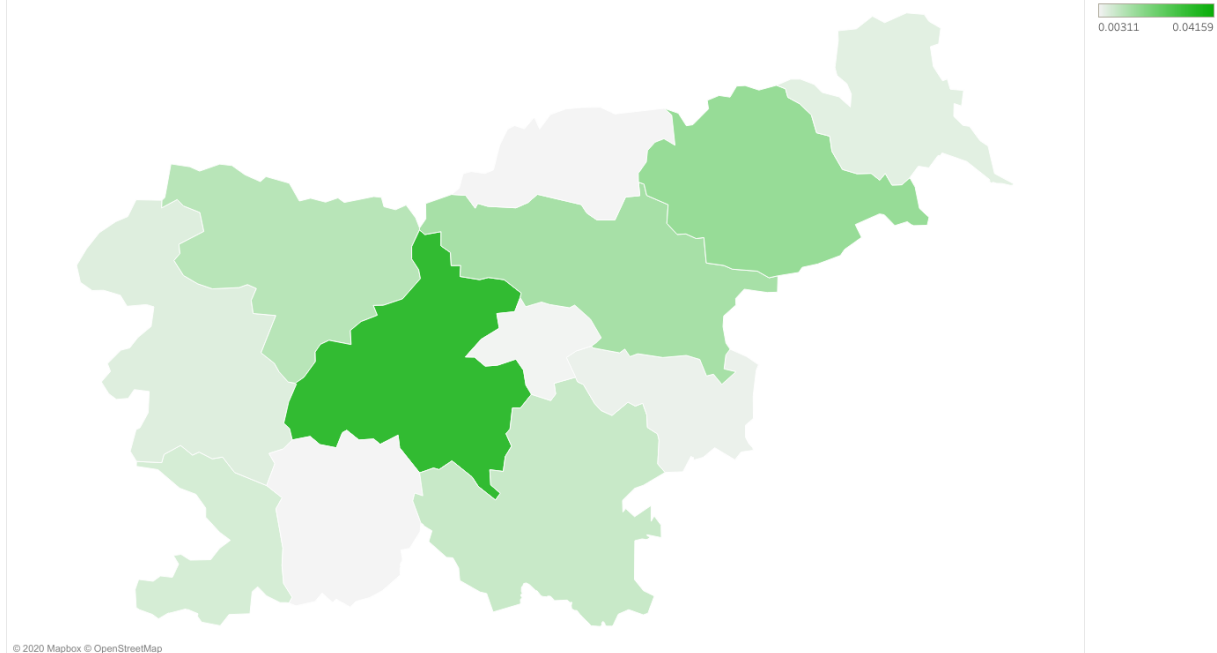

Graf 7: Delež zaposlenih v celotni trgovini glede na regijo prebivališča zaposlenega

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

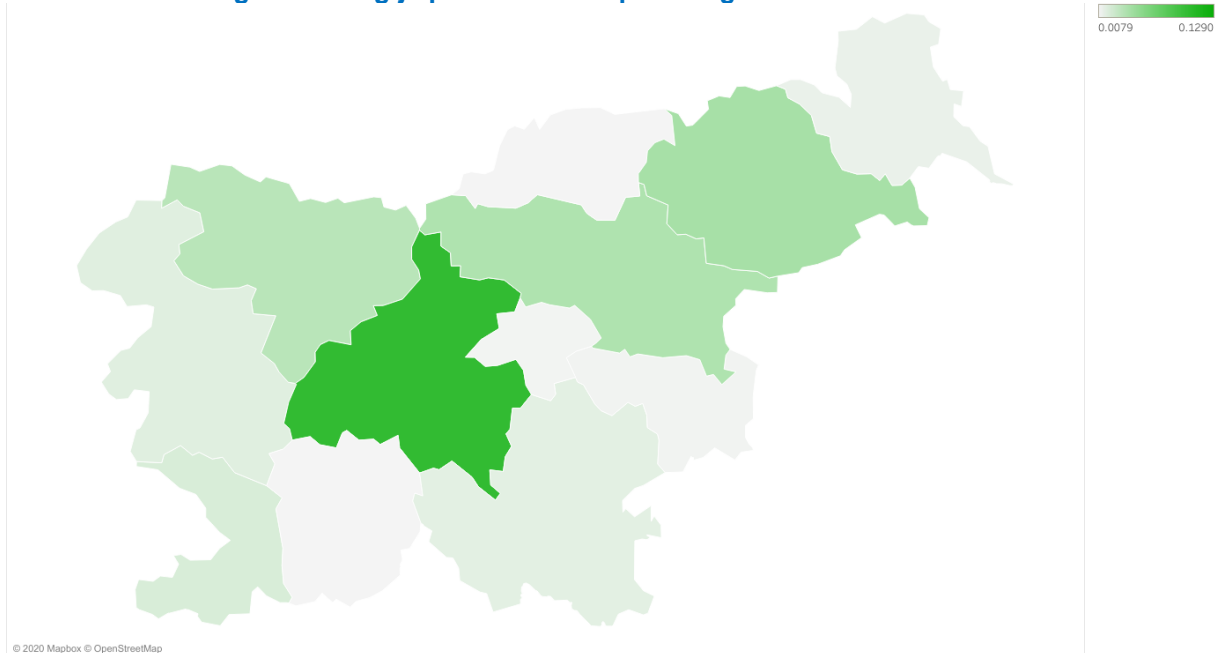
Graf 8a: Delež zaposlenih v dejavnosti »Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil« glede na regijo prebivališča zaposlenega

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

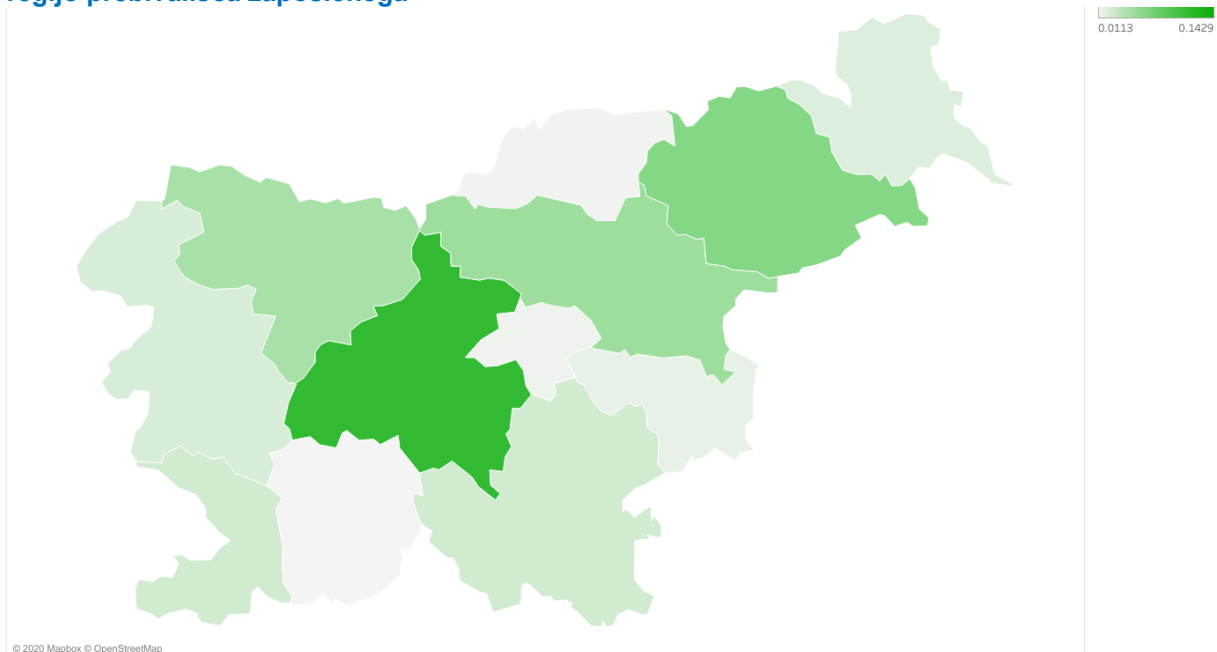

Graf 8b: Delež zaposlenih v dejavnosti »Posredništvo in trgovina z motornimi vozili, razen z motornimi vozili« glede na regijo prebivališča zaposlenega

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

Graf 8c: Delež zaposlenih v dejavnosti »Trgovina na drobno, razen motornimi vozili« glede na regijo prebivališča zaposlenega

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

II ANALIZA PLAČ

Analiza plač temelji na združeni bazi podatkov SRDAP in podatkih o plačah, ki izhajajo iz dohodninskih podatkov posameznikov, ki jih zbira in obdeluje Finančna uprava RS. V tej preliminarni analizi uporabljamo podatke za leto 2016.

V Tabeli 14 predstavljamo višino povprečne plače v celotni trgovini in po dejavnostih trgovine na 2. ravni SKD. Povprečno plačo merimo na tri načine:

- povprečna bruto plača,
- povprečna ocenjena neto plača in
- povprečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur).

Najvišja povprečna mesečna bruto plača za 40-urni delovni čas je v panogi SKD 46 - *Posredništvo in trgovina z motornimi vozili, razen z motornimi vozili* in znaša 1.832€, medtem ko je najnižja v panogi SKD 47 - *Trgovina na drobno, razen motornimi vozili* in znaša 1.322€. Povprečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) v celotni trgovini znaša 1.541€.

Tabela 14: Povprečna neto, bruto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) v celotni trgovini in po dejavnostih na 2. ravni SKD v letu 2016

	Povprečna letna bruto plača (v €)	Povprečna mesečna bruto plača (v €)	Povprečna letna neto plača (v €)	Povprečna mesečna neto plača (v €)	Povprečna letna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) (v €)	Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) (v €)
45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	18.598	1.550	12.148	1.012	18.598	1.550
46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	21.989	1.832	13.848	1.154	21.989	1.832
47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	15.861	1.322	10.544	879	15.869	1.322
Celotna trgovina	18.482	1.540	11.973	998	18.489	1.541

Vir: SURS

V Tabeli 15 je predstavljena bolj podrobna predstavitev povprečne mesečne plače in sicer v dejavnostih na 3. ravni SKD. Najvišja povprečna mesečna bruto plača (40-urni delovni teden) je v panogi *Trgovina na debelo z izdelki za široko rabo* in znaša 2.096€.

medtem ko znaša najnižja plača 1.199€ v panogi *Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z izdelki za kulturo, šport in zabavo*. V stolpcih zraven so predstavljeni tudi indeksi za posamično kategorijo povprečne plače (bruto, neto in bruto za polni delovni čas) glede na plače v celotni trgovini. Ti indeksi služijo lažji relativni primerjavi plač znotraj posamičnih dejavnosti s povprečnimi plačami v celotni trgovini. Največji indeks povprečne mesečne bruto plače za polni delovni čas (136,0) ima *Trgovina na debelo z izdelki za široko rabo*, kar pomeni, da so v povprečju plače tu višje za 36% v primerjavi s celotno trgovino.

Tabela 15: Povprečna mesečna neto, bruto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) po dejavnostih na 3. ravni SKD v letu 2016

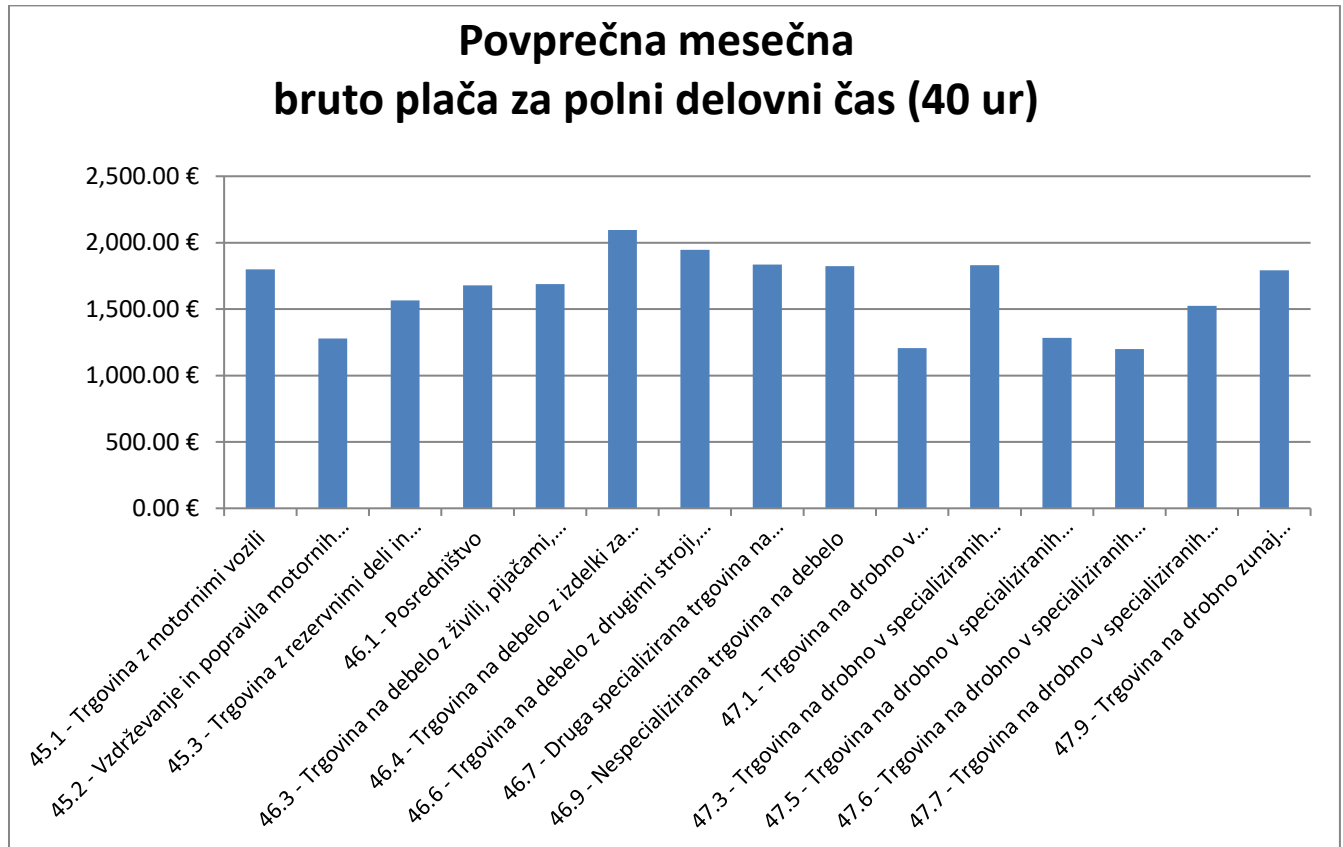
	Povprečna mesečna BRUTO PLAČA		Povprečna mesečna NETO PLAČA		Povprečna mesečna BRUTO PLAČA za polni delovni čas (40 ur)	
	(v €)	Indeks glede na povprečje	(v €)	Indeks glede na povprečje	(v €)	Indeks glede na povprečje
45.1 - Trgovina z motornimi vozili	1.800	116,8	1.143	114,5	1.800	116,8
45.2 - Vzdrževanje in popravila motornih vozil	1.279	83,0	867	86,9	1.278	82,9
45.3 - Trgovina z rezervnimi deli in opremo za motorna vozila	1.565	101,6	1.028	103,0	1.566	101,6
45.4 - Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih koles; trgovina z njihovimi deli in opremo	ZP	/	ZP	/	ZP	/
46.1 - Posredništvo	1.678	108,9	1.064	106,6	1.678	108,9
46.2 - Trgovina na debelo s kmetijskimi surovinami in živimi živalmi	ZP	/	ZP	/	ZP	/
46.3 - Trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki	1.688	109,6	1.080	108,3	1.688	109,6
46.4 - Trgovina na debelo z izdelki za široko rabo	2.097	136,2	1.283	128,6	2.096	136,0
46.5 - Trgovina na debelo z napravami za informacijsko- komunikacijsko tehnologij	ZP	/	ZP	/	ZP	/
46.6 - Trgovina na debelo z drugimi stroji, napravami, opremo	1.947	126,4	1.235	123,8	1.947	126,4
46.7 - Druga specializirana trgovina na debelo	1.836	119,2	1.166	116,9	1.836	119,2
46.9 - Nespécializirana trgovina na debelo	1.823	118,4	1.154	115,6	1.824	118,4
47.1 - Trgovina na drobno v nespécializiranih prodajalnah	1.205	78,2	808	81,0	1.205	78,2
47.2 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z živili, pijačami in tobačnimi izdelki	ZP	/	ZP	/	ZP	/
47.3 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi	1.831	118,9	1.162	116,5	1.831	118,8
47.4 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z računalniškimi, komunikacijskimi, avdio in video napravami	ZP	/	ZP	/	ZP	/
47.5 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z drugo gospodinjstvo opremo	1.283	83,3	865	86,7	1.284	83,3
47.6 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z izdelki za kulturo, šport in zabavo	1.199	77,8	814	81,6	1.199	77,8
47.7 - Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z drugimi izdelki	1.518	98,6	1.000	100,2	1.524	98,9
47.8 - Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah	ZP	/	ZP	/	ZP	/
47.9 - Trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic	1.791	116,3	1.124	112,7	1.791	116,3

Vir: Lastni izračuni po podatkih iz SURS-a

Podatke iz Tabele 15 predstavljamo tudi v Grafu 9, izpuščeni so nedostopni/zaupni podatki, ki so v Tabeli 15 označeni z ZP.

Graf 9: Povprečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) po dejavnostih na 3. ravni SKD

Vir: SURS

V Tabeli 16 so predstavljene razlike v povprečni plači med spoloma na ravni celotne dejavnosti trgovine ter podrobneje tudi na 2. ravni SKD. Primerjali smo povprečno mesečno bruto plačo, povprečno mesečno neto plačo in povprečno mesečno bruto plačo za 40-urni delovni teden. V stolpcih z indeksom je izračunano relativno odstopanje med povprečno plačo zaposlenih ženskega in moškega spola, kjer indeks pod 100 pomeni, da imajo moški relativno višjo povprečno plačo. Npr. indeks 86,3 v Tabeli 16, stolpec 3 tako pomeni, da imajo ženske v povprečju 13,7% nižjo bruto plačo od moških kolegov. Pri obravnavi povprečnih plač znotraj celotne trgovine opazimo, da prejemajo ženske tako nižjo povprečno neto plačo kot tudi povprečno bruto plačo za polni delovni čas (40 ur). Pomembno je poudariti, da gre tukaj za primerjavo podatkov znotraj celotne trgovine, kar pomeni, da ta razlika lahko nastaja tudi kot posledica iz analize izpuščenih dejavnikov (npr. razlike v stopnjah izobrazbe, poklicih, zastopanosti po dejavnostih znotraj trgovine med moškimi in ženskami). Slednji dejavniki so poleg spola tudi lahko vzrok za opisane razlike v plačah.

Tabela 16: Povprečna mesečna neto, bruto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) glede na spol za celotno trgovino in po dejavnostih na 2. ravni SKD v letu 2016

	Povprečna mesečna bruto plača			Povprečna mesečna neto plača			Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur)		
	(v €) Moški	(v €) Ženske	Indeks Ženske/ moški	(v €) Moški	(v €) Ženske	Indeks Ženske/ moški	(v €) Moški	(v €) Ženske	Indeks Ženske/ moški
G- Celotna trgovina	1.654	1.428	86,3	1.061	935	88,1	1.654	1.428	86,3
45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	1.536	1.612	104,9	1.005	1.048	104,3	1.536	1.612	104,9
46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	1.844	1.815	98,4	1.163	1.141	98,1	1.844	1.815	98,4
47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	1.481	1.240	83,7	964	835	86,6	1.481	1.241	83,8

Vir: SURS

Ženske imajo v povprečju 4,94% višjo plačo od moških v panogi *Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil*, medtem ko imajo moški višjo plačo v preostalih dveh kategorijah. Razlika je najbolj občutna v kategoriji *Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili*, kjer imajo moški za 19,4% višjo povprečno bruto plačo za polni delovni čas.

V Tabeli 17 predstavljamo še razlike med povprečnimi plačami po različnih skupinah poklicev za celotno dejavnost trgovine. Uporabljamo SKP-08 klasifikacijo na prvi ravni. V skladu s pričakovanji imajo najvišjo povprečno plačo zakonodajalci, visoki uradniki ter menedžerji, katerim sledijo strokovnjaki. Najnižjo povprečno plačo imajo storitveni poklici in prodajalci, katerim se po zaslužku zelo blizu nahajajo poklici za preprosta dela.

Tabela 17: Povprečna bruto, neto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) glede na skupino poklica po SKP-08 klasifikaciji v celotni dejavnosti trgovine v letu 2016

	Povprečna letna bruto plača (v €)	Povprečna mesečna bruto plača (v €)	Povprečna letna neto plača (v €)	Povprečna mesečna neto plača (v €)	Povprečna letna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) (v €)	Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) (v €)
Zakonodajalci, visoki uradniki, menedžerji	32.850	2.738	19.036	1.586	32.862	2.739
Strokovnjaki	31.958	2.663	19.290	1.608	31.944	2.662
Tehniki in drugi strokovni sodelavci	22.234	1.853	14.147	1.179	22.236	1.853
Uradniki	16.200	1.350	10.875	906	16.205	1.350
Storitveni poklici, prodajalci	13.403	1.117	9.221	768	13.403	1.117
Kmetovalci, gozdarji, ribiči, lovci	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Poklici za neindustrijski način dela	15.856	1.321	10.720	893	15.856	1.321
Upravljalci strojev in naprav, industrijski izdelovalci in sestavljalci	14.593	1.216	9.969	831	14.593	1.216
Poklici za preprosta dela	13.501	1.125	9.318	777	13.501	1125

Vir: SURS

Tabela 18 prikazuje kategorije povprečne plače glede na izmensko naravo dela. Enoizmensko delo je delo, ki ga v 24 urah opravi ena sama zaposlena oseba, ne glede na to, v katerem delu dneva in ali dela v nedeljenem ali deljenem delovnem času. Dvoizmensko delo predstavlja delo, pri opravljanju katerega se v 24 urah izmenjata dve zaposleni osebi. Triizmensko delo predstavlja delo, pri opravljanju katerega se v 24 urah izmenjajo tri zaposlene osebe. Štiri – in večizmensko delo predstavlja delo, pri opravljanju katerega se v 24 urah izmenjajo štiri ali več zaposlenih oseb. Opravljanje del in nalog v turnusu traja od 12 do 24 ur ali po kateri drugi časovni razvrstitvi, temu pa sledi 24-urni ali daljši prosti čas (definicija povzeta po klasifikaciji SURS).

Tabela 18: Povprečna bruto, neto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) glede na izmensko delo v celotni trgovini skupaj v letu 2016 (v €)

	Povprečna letna bruto plača	Povprečna mesečna bruto plača	Povprečna letna neto plača	Povprečna mesečna neto plača	Povprečna letna bruto plača za polni delovni čas (40 ur)	Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur)
Enoizmensko delo	21.843	1.820	13.790	1.149	21.844	1.820
Dvoizmensko delo	13.585	1.132	9.328	777	13.591	1.133
Triizmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Štiri – in več izmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Opravljanje dela v turnusu	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP

Vir: SURS

V Tabeli 19 prikazujemo višino povprečne plače znotraj posamičnih dejavnosti na 2. ravni SKD.

Tabela 19: Povprečna bruto, neto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) glede na izmensko delo po dejavnostih na 2. ravni SKD v letu 2016 (v €)

	Povprečna letna bruto plača	Povprečna mesečna bruto plača	Povprečna letna neto plača	Povprečna mesečna neto plača	Povprečna letna bruto plača za polni delovni čas (40 ur)	Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur)
SKD 45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil						
Enoizmensko delo	18.969	1.581	12.340	1.028	18.969	1.581
Dvoizmensko delo	16.240	1.353	10.945	912	16.240	1.353
Triizmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Štiri – in več izmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Opravljanje dela v turnusu	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
SKD 46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili						
Enoizmensko delo	23.383	1.949	14.590	1.216	23.382	1.949
Dvoizmensko delo	14.187	1.182	9.711	809	14.191	1.183
Triizmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Štiri – in več izmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Opravljanje dela in nalog v turnusu	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
SKD 47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili						
Enoizmensko delo	20.871	1.739	13.257	1.105	20.875	1.740
Dvoizmensko delo	13.344	1.112	9.179	765	13.350	1.113
Triizmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Štiri – in več izmensko delo	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP
Opravljanje dela in nalog v turnusu	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP	ZP

Vir: SURS

Tabela 20 prikazuje višino povprečne plače glede na status zaposlitve znotraj v dejavnosti trgovine. celotne trgovine. Zaposleni pri pravnih osebah v povprečju prejema 42,12% višjo bruto plačo za polni delovni čas v primerjavi z zaposlenimi pri fizičnih osebah.

Tabela 20: Povprečna bruto, neto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) glede na status zaposlitve v celotni trgovini skupaj v letu 2016

	Povprečna letna bruto plača (v €)	Povprečna mesečna bruto plača (v €)	Povprečna letna neto plača (v €)	Povprečna mesečna neto plača (v €)	Povprečna letna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) (v €)	Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) (v €)
Zaposleni pri pravnih osebah	18.840	1.570	12.165	1.014	18.848	1.571
Zaposleni pri fizičnih osebah	13.260	1.105	9.180	765	13.262	1.105

Vir: SURS

V Tabeli 21 smo višino povprečne plače ocenili po statističnih regijah, in sicer glede na regijo trgoveškega podjetja. Najvišja povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas je v Osrednjeslovenski regiji in znaša 1.649€. Najnižja povprečna bruto plača za polni delovni čas je v Savinjski regiji in znaša 1.286€. Pri tem je potrebno poudariti, da bi za popolno primerjavo potrebovali tudi podatke za Koroško, Zasavsko in Primorsko-notranjsko regijo, ki za zaradi zaupnosti niso dostopni. Ob tem smo na podlagi izračuna indeksa dodali še primerjavo s povprečno plačo v Sloveniji. Vrednost nad 100 pomeni, da je povprečna plača podjetij v regiji višja od povprečne plače v vseh slovenskih podjetjih v dejavnosti trgovine. Hitro opazimo, da je povprečna plača v podjetjih znotraj posamične regije (v primerjavo s celotno Slovenijo) višja zgolj v podjetjih, ki se nahajajo v Osrednjeslovenski regiji.

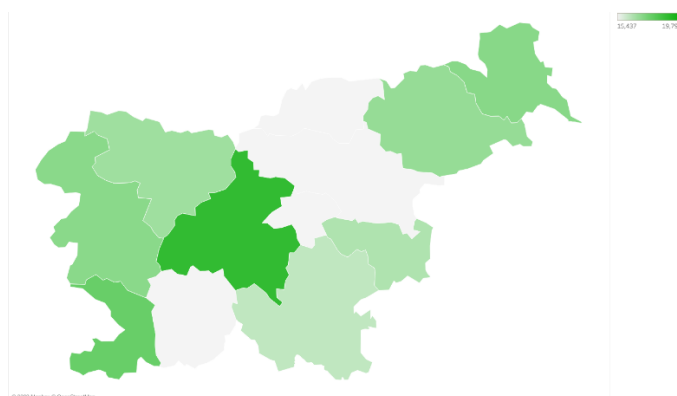
Tabela 21: Povprečna mesečna bruto, neto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) v celotni trgovini skupaj po regijah podjetja v letu 2016

	Povprečna mesečna bruto plača		Povprečna mesečna neto plača		Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur)	
	(v €)	Indeks (100=Slovenija)	(v €)	Indeks (100=Slovenija)	(v €)	Indeks (100=Slovenija)
Pomurska regija	1.464	95,0	967	96,9	1.461	94,8
Podravska regija	1.434	93,1	950	95,2	1.435	93,1
Koroška regija	ZP	/	ZP	/	ZP	/
Savinjska regija	1.287	83,5	862	86,4	1.286	83,5
Zasavska regija	ZP	/	ZP	/	ZP	/
Posavska regija	1.393	90,4	929	93,1	1.393	90,4
Jugovzhodna Slovenija	1.365	88,6	916	91,8	1.365	88,6
Primorsko-notranjska regija	ZP	/	ZP	/	ZP	/
Osrednjeslovenska regija	1.649	107,0	1.051	105,3	1.649	107
Gorenjska regija	1.421	92,3	943	94,5	1.420	92,2
Goriška regija	1.447	93,9	957	95,9	1.457	94,6
Obalno-kraška regija	1.525	99	994	99,6	1.525	99
Slovenija	1.540		998		1.541	

Vir: SURS

Na podlagi podatkov iz Tabele 21 v Grafu 10 s pomočjo zemljevida Slovenije prikazujemo višino povprečne bruto plače za polni delovni čas po statističnih regijah. Podatki za Koroško, Zasavsko in Primorsko-notranjsko regijo niso bili dostopni, zato je potrebno pri interpretaciji te regije izločiti iz primerjave. Graf 10 predstavlja temelji na podatkih iz Tabele 22. Podatki v Grafu smo za potrebe predstavitve spremenili na letno raven, kar pomeni da lestvica ustreza razponu plač od 15.437€ (Savinjska regija) do 19.790€ (Osrednjeslovenska regija).

Graf 10: Povprečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) v celotni trgovini skupaj po regiji podjetja v letu 2016

Vir: SURS

Tabela 22 prikazuje razliko v plačah med prodajalci in ostalimi zaposlenimi v trgovini (neprodajalci) in po dejavnostih trgovine na 2. ravni SKD.

Tabela 22: Povprečna neto, bruto in bruto plača za polni delovni čas (40 ur) prodajalcev in stalih zaposlenih (neprodajalcev) v trgovini in po dejavnostih trgovine na 2. ravni SKD v letu 2016

	Povprečna mesečna bruto plača (v €)		Povprečna mesečna neto plača (v €)		Povprečna mesečna bruto plača za polni delovni čas (40 ur) (v €)	
	Prodajalec	Neprodajalec	Prodajalec	Neprodajalec	Prodajalec	Neprodajalec
45 - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	1.517	1.556	1.000	1.014	1.518	1.555
46 - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	1.240	1.953	844	1.217	1.953	1.240
47 - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	1.067	1.687	739	1.080	1.067	1.687
Trgovina skupaj	1.119	1.795	769	1.136	1.119	1.795

Vir: SURS

Priloga 1: Pregled zaposlenih po poklicu znotraj celotne trgovine

Poklic	Število (delež)	Poklic	Število (delež)
Generalni direktorji/direktorice in izvršni direktorji/direktorice	128 (0,12%)	Kemijski tehnologi/kemijske tehnologinje, živilski tehnologi/živilske tehnologinje ipd.	92 (0,08%)
Finančni menedžerji/finančne menedžerke	284 (0,26%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje tehnično-tehnoloških strok, d. n.	80 (0,07%)
Kadrovski menedžerji/kadrovske menedžerke	341 (0,31%)	Inženirji/inženirke elektrotehnike	147 (0,13%)
Menedžerji/menedžerke za splošne zadeve in planiranje	28 (0,03%)	Inženirji/inženirke elektronike	40 (0,04%)
Upravno-administrativni in poslovni menedžerji, d. n.	547 (0,49%)	Inženirji/inženirke telekomunikacij	17 (0,02%)
Menedžerji/menedžerke za trženje in prodajo	2172 (1,95%)	Gradbeni arhitekti/gradbene arhitektke	33 (0,03%)
Menedžerji/menedžerke za oglaševanje in odnose z javnostmi	84 (0,08%)	Industrijski oblikovalci/industrijske oblikovalke in modni oblikovalci/modne oblikovalke	39 (0,04%)
Menedžerji/menedžerke za raziskave in razvoj	87 (0,08%)	Grafični in multimedijski oblikovalci/grafične in multimedijske oblikovalke	196 (0,18%)
Menedžerji/menedžerke proizvodnje v kmetijstvu in gozdarstvu	39 (0,04%)	Splošni zdravniki/splošne zdravnice	5 (0%)
Menedžerji/menedžerke proizvodnje v predelovalnih dejavnostih	98 (0,09%)	Zdravniki specialisti/zdravnice specialistke	5 (0%)
Menedžerji/menedžerke proizvodnje v rudarski dejavnosti	12 (0,01%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za zdravstveno nego	17 (0,02%)
Menedžerji/menedžerke proizvodnje v gradbeništvu	47 (0,04%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za babištvo	7 (0,01%)
Menedžerji/menedžerke nabave, distribucije ipd.	351 (0,32%)	Veterinarji/veterinarke	20 (0,02%)
Menedžerji/menedžerke za informacijsko in komunikacijsko tehnologijo	69 (0,06%)	Farmacevti/farmaceutke	1311 (1,18%)
Menedžerji/menedžerke na področju zdravstva	14 (0,01%)	Strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za okoljsko zdravstvo in higieno	5 (0%)
Direktorji/direktorice finančne in zavarovalniške podružnice	27 (0,02%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za dietno prehrano, za zdravo prehrano	36 (0,03%)
Menedžerji/menedžerke za strokovne storitve, d. n.	89 (0,08%)	Zdravstveni strokovnjaki/strokovnjakinje, d. n.	61 (0,05%)
Menedžerji/menedžerke v gostinstvu, hotel	5 (0%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za svetovanje in vzgojno-izobraževalne metode	5 (0%)
Menedžerji/menedžerke v gostinstvu, restavracija	59 (0,05%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za vzgojo in izobraževanje, d. n.	5 (0%)
Menedžerji/menedžerke v trgovini na drobno in trgovini na debelo	4167 (3,75%)	Računovodje/računovodkinje	400 (0,36%)
Menedžerji/menedžerke športnih, rekreativnih centrov in kulturnih zavodov	7 (0,01%)	Finančni, naložbeni svetovalci/finančne, naložbene svetovalke	35 (0,03%)
Menedžerji/menedžerke na področju drugih storitev, d. n.	418 (0,38%)	Finančni analitiki/finančne analitičarke	98 (0,09%)
Kemiki/kemičarke	18 (0,02%)	Poslovni in organizacijski analitiki/poslovne in organizacijske analitičarke	469 (0,42%)
Biologi/biologinje, ekologi/ekologinje ipd.	31 (0,03%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za upravljanje splošnih zadev	341 (0,31%)
Svetovalci/svetovalke v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu	73 (0,07%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za kadre, analizo poklicnega dela ipd.	69 (0,06%)
Inženirji/inženirke v industriji in proizvodnji	29 (0,03%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za usposabljanje in poklicni razvoj	18 (0,02%)
Inženirji/inženirke gradbeništva	62 (0,06%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za oglaševanja in trženje	1158 (1,04%)
Inženirji/inženirke strojništva	184 (0,17%)	Strokovnjaki/strokovnjakinje za odnose z javnostmi	34 (0,03%)

Poklic	Število (delež)	Poklic	Število (delež)
Strokovnjaki/strokovnjakinje za prodajo tehničnih in medicinskih izdelkov (razen IKT)	201 (0,18%)	Nadzorniki/nadzornice v predelovalnih dejavnostih	116 (0,1%)
Strokovnjaki/strokovnjakinje za prodajo informacijske in komunikacijske tehnologije	45 (0,04%)	Gradbeni nadzorniki/gradbene nadzornice	47 (0,04%)
Sistemske analitiki/sistemske analitičarke	71 (0,06%)	Upravljalci/upravljavke energetske procesne stroje	6 (0,01%)
Razvijalci/razvijalke programske opreme	74 (0,07%)	Kontrolorji/kontrolorke naprav za kemično predelavo	6 (0,01%)
Razvijalci/razvijalke spletnih in multimedijskih vsebin	25 (0,02%)	Tehniki/tehnice za nadzor procesov in naprav, d. n.	10 (0,01%)
Programerji/programerke računalniških aplikacij	161 (0,14%)	Laboratorijski tehniki/laboratorijske tehnice v biomedicini, biologiji, farmakologiji (razen zdrav.)	8 (0,01%)
Razvijalci/razvijalke in analitiki/analitičarke programske opreme in računaln. aplikacij, d. n.	125 (0,11%)	Laboratorijski tehniki/laboratorijske tehnice v kmetijstvu	44 (0,04%)
Snovalci/snovalke in upravljalci/upravljavke podatkovnih zbirk	57 (0,05%)	Tehniki/tehnice za opremo za medicinsko slikanje in terapevtsko opremo	5 (0%)
Sistemske upravljalci/sistemske upravljavke	89 (0,08%)	Farmaceutski tehniki, asistenti/farmaceutske tehnice, asistentke	560 (0,5%)
Strokovnjaki/strokovnjakinje za računalniška omrežja	32 (0,03%)	Zdravstveni tehniki/zdravstvene tehnice in tehniki/tehnice za zobno protetiko	66 (0,06%)
Strokovnjaki/strokovnjakinje za podatkovne baze in računalniška omrežja, d. n.	22 (0,02%)	Strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za zdravstveno nego	56 (0,05%)
Pravni strokovnjaki/pravne strokovnjakinje, d. n.	116 (0,1%)	Strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za babištvo	7 (0,01%)
Bibliotekarji/bibliotekarke, dokumentalisti/dokumentalistke ipd.	7 (0,01%)	Veterinarski tehniki, asistenti/veterinarske tehnice, asistentke	5 (0%)
Ekonomisti/ekonomistke	471 (0,42%)	Očesni optiki/očesne optičarke	214 (0,19%)
Sociologi/sociologinje, antropologi/antropologinje ipd.	10 (0,01%)	Inšpektorji/inšpektorice in strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za okoljsko zdravstvo, higieno, zdravstvo pri delu	49 (0,04%)
Socialni delavci/socialne delavke, svetovalci/svetovalke	5 (0%)	Tehniki in strokovni sodelavci/tehnice in strokovne sodelavke v zdravstvu, d. n.	25 (0,02%)
Novinarji/novinarke	13 (0,01%)	Kreditni posredniki in zastopniki/kreditne posrednice in zastopnice	58 (0,05%)
Prevajalci/prevajalke, tolmači/tolmačke in drugi jezikoslovci/druge jezikoslovke	59 (0,05%)	Knjigovodje/knjigovodkinje	1333 (1,2%)
Vizualni umetniki/vizualne umetnice	14 (0,01%)	Strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za statistične, računovodske, zavarovalniške izračune in prikaze ipd.	191 (0,17%)
Glasbeniki/glasbenice, pevci/pevke, skladatelji/skladateljice	5 (0%)	Cenilci/cenilke in strokovnjaki/strokovnjakinje za ocenitev škode	16 (0,01%)
Tehniki/tehnice za fiziko, kemijo ipd.	37 (0,03%)	Zavarovalniški zastopniki/zavarovalniške zastopnice	30 (0,03%)
Tehniki/tehnice za gradbeništvo, geodezijo ipd.	42 (0,04%)	Komercialni zastopniki/komercialne zastopnice za prodajo ipd.	10764 (9,68%)
Tehniki/tehnice za elektrotehniko ipd.	198 (0,18%)	Nabavni referenti/nabavne referentke	1035 (0,93%)
Tehniki/tehnice za elektroniko	75 (0,07%)	Posredniki/posrednice za prevoznništvo, trgovino ipd.	1246 (1,12%)
Tehniki/tehnice za strojništvo ipd.	408 (0,37%)	Špediterji/špediterke ipd.	98 (0,09%)
Tehniki/tehnice za kemijsko tehnologijo ipd.	110 (0,1%)	Organizatorji/organizatorke konferenc in dogodkov	33 (0,03%)
Tehnični risarji/tehnične risarke	12 (0,01%)	Posredniki/posrednice za zaposlovanje ipd.	79 (0,07%)

Poklic	Število (delež)	Poklic	Število (delež)
Tehniki/tehnice tehnično-tehnoloških strok, d. n.	232 (0,21%)	Posredniki/posrednice, upravljavci/upravljalke nepremičnin	39 (0,04%)
Posredniki/posrednice za poslovne storitve, d. n.	298 (0,27%)	Uradniki/uradnice za reševanje pritožb in stike s strankami	75 (0,07%)
Vodje pisarne	52 (0,05%)	Receptorji/receptorke (za splošne zadeve)	131 (0,12%)
Sekretarji/sekretarke v upravi in poslovodstvu	1059 (0,95%)	Anketarji/anketarke za izvajanje splošnih in tržnih raziskav	40 (0,04%)
Referenti/referentke za koncesije, dovoljenja ipd.	27 (0,02%)	Uradniki/uradnice v turističnih in potovalnih agencijah, receptorji/receptorke, telefonisti/telefonistke ipd., d. n.	27 (0,02%)
Strokovni državni uslužbenci/strokovne državne uslužbenke, d. n.	36 (0,03%)	Uradniki/uradnice v računovodstvu in knjigovodstvu	655 (0,59%)
Strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za pravne zadeve ipd.	34 (0,03%)	Uradniki/uradnice v statistiki, finančah, zavarovalništvu	51 (0,05%)
Športniki/športnice	5 (0%)	Uradniki/uradnice za plače	125 (0,11%)
Športni trenerji, inštruktorji, funkcionarji/športne trenerke, inštruktorice, funkcionarke	26 (0,02%)	Skladiščniki/skladiščnice ipd.	5857 (5,27%)
Inštruktorji/inštruktorice fitnesa in rekreacije in vodje/voditeljice športnih programov	7 (0,01%)	Uradniki/uradnice za planiranje proizvodnje ipd.	25 (0,02%)
Fotografi/fotografinke	24 (0,02%)	Uradniki/uradnice za promet	62 (0,06%)
Notranji oblikovalci/notranje oblikovalke in dekoraterji/dekoraterke	191 (0,17%)	Usmerjevalci/usmerjevalke in raznašalci/raznašalke pošte ipd.	17 (0,02%)
Strokovni sodelavci/strokovne sodelavke v galerijah, muzejih in knjižnicah	13 (0,01%)	Arhivski uradniki/arhivske uradnice, uradniki/uradnice za kopiranje dokumentov ipd.	19 (0,02%)
Vodje kuhinj	59 (0,05%)	Uradniki/uradnice za kadrovske evidence	39 (0,04%)
Tehniki/tehnice za dejavnosti na področju informacijske in komunikacijske tehnologije	78 (0,07%)	Drugi uradniki/druge uradnice za pisarniško poslovanje, d. n.	134 (0,12%)
Tehniki/tehnice za podporo uporabnikom na področju IKT	56 (0,05%)	Vodniki/vodnice	12 (0,01%)
Tehniki/tehnice za računalniška omrežja in računalniške sisteme	118 (0,11%)	Kuharji/kuharice	410 (0,37%)
Tehniki/tehnice za spletne strani	50 (0,04%)	Natakarji/natakarice	1209 (1,09%)
Tehniki/tehnice za oddajanje in avdiovizualno snemanje	18 (0,02%)	Točaji/točajke	51 (0,05%)
Tehniki/tehnice za elektroniko in telekomunikacije	32 (0,03%)	Frizerji/frizerke	108 (0,1%)
Uradniki/uradnice za splošno pisarniško poslovanje	275 (0,25%)	Kozmetiki/kozmetičarke ipd.	89 (0,08%)
Tajniki/tajnice (splošno)	2690 (2,42%)	Delovodje v dejavnosti čiščenja in za gospodinjstvo v uradih, hotelih, drugih ustanovah	30 (0,03%)
Strojepisisci/strojepisice in urejevalci/urejevalke besedil	31 (0,03%)	Hišniki/hišnice	174 (0,16%)
Vnašalci/vnašalke podatkov	67 (0,06%)	Osebnih spremljevalci/osebne spremljevalke	7 (0,01%)
Bančni uradniki/bančne uradnice pri okencu ipd.	65 (0,06%)	Vozniški inštruktorji/vozniki inštruktorice	12 (0,01%)
Zastopniki/zastopnice za potovanja in uradniki/uradnice v turist. in pot. agencijah	17 (0,02%)	Poklici za osebne storitve, d. n.	25 (0,02%)
Posredovalci informacij/posredovalke informacij v klicnih centrih	53 (0,05%)	Prodajalci/prodajalke na stojnicah	187 (0,17%)

		(nadaljevanje)	
Poklic	Število (delež)	Poklic	Število (delež)
Telefonisti/telefonistke	143 (0,13%)	Poulični prodajalci/poulične prodajalke hrane	12 (0,01%)
Hotelski receptorji/hotelske receptorke	9 (0,01%)	Trgovci/trgovke v lastnih trgovinah	2748 (2,47%)
Trgovski poslovodja/trgovska poslovodkinja	6004 (5,4%)	Livarji/livarke ipd.	49 (0,04%)
Prodajalci/prodajalke	31405 (28,23%)	Varilci/varilke ipd.	127 (0,11%)
Blagajniki/blagajničarke, prodajalci/prodajalke vstopnic ipd.	1247 (1,12%)	Kleparji/kleparke	895 (0,8%)
Demonstratorji/demonstratorke za prodajo	100 (0,09%)	Monterji/monterke kovinskih konstrukcij ipd.	115 (0,1%)
Akviziterji/akviziterke	110 (0,1%)	Orodjarji/orodjarke ipd.	146 (0,13%)
Prodajalci/prodajalke po telefonu	184 (0,17%)	Strugarji/strugarke ipd.	143 (0,13%)
Prodajalci/prodajalke na bencinskih črpalkah	1065 (0,96%)	Polirci/polirke, brusilci/brusilke, ostrilci/ostrilke	19 (0,02%)
Prodajalci/prodajalke hitre hrane	26 (0,02%)	Mehaniki/mehaničarke in popravljavci/popravljavke motornih vozil in koles	4202 (3,78%)
Prodajalci/prodajalke, d. n.	844 (0,76%)	Mehaniki/mehaničarke in popravljavci/poppravljavke letal	12 (0,01%)
Pomočniki/pomočnice za zdravstveno nego	5 (0%)	Mehaniki/mehaničarke in popravljavci/ popravljavke industrijskih in drugih strojev ipd.	601 (0,54%)
Gasilci/gasilke ipd.	46 (0,04%)	Popravljavci/poppravljavke koles ipd.	77 (0,07%)
Varnostniki/varnostnice	65 (0,06%)	Izdelovalci/izdelovalke in popravljavci/poppravljavke preciznih instrumentov	175 (0,16%)
Poljedelci/poljedelke, vrtnarji povrtnarji/vrtnarice povrtnarke	31 (0,03%)	Izdelovalci/izdelovalke, uglasvalci/uglasvalke glasbil	6 (0,01%)
Drevesničarji/drevesničarke, gojitelji/gojiteljice grmičevja	16 (0,01%)	Izdelovalci/izdelovalke nakita in bižuterije	29 (0,03%)
Vrtnarji/vrtnarice ipd.	287 (0,26%)	Keramiki/keramičarke ipd.	21 (0,02%)
Kmetovalci/kmetovalke mešane rastlinske pridelave	5 (0%)	Steklarji/steklarke ipd.	12 (0,01%)
Živinorejci/živinorejke	17 (0,02%)	Izdelovalci/izdelovalke predmetov domače obrti iz lesa, vrbja in podobnih materialov	6 (0,01%)
Kmetovalci/kmetovalke na mešanih kmetijah	19 (0,02%)	Stavci/stavke	30 (0,03%)
Gozdarji/gozdarke ipd.	85 (0,08%)	Tiskarji/tiskarke	51 (0,05%)
Zidarji/zidarke ipd.	61 (0,05%)	Elektroinštalaterji/elektroinštalaterke v gradbeništvu ipd.	116 (0,1%)
Tesarji/tesarke ipd.	19 (0,02%)	Elektromehaničarji/elektromehaničarke	631 (0,57%)
Gradbinci/gradbinke ipd., d. n.	105 (0,09%)	Monterji/monterke, popravljavci/poppravljavke električnega omrežja	11 (0,01%)
Krovci/krovke	14 (0,01%)	Mehaniki/mehaničarke, serviserji/serviserke elektronskih naprav	422 (0,38%)
Polaganci/polagalka podov ipd.	18 (0,02%)	Monterji/monterke, serviserji/serviserke naprav s področja IKT	82 (0,07%)
Štukaterji/štukaterke	39 (0,04%)	Mesarji/mesarke ipd.	1065 (0,96%)
Izolaterji/izolaterke	7 (0,01%)	Peki/pekinje, slaščičarji/slaščičarke ipd.	423 (0,38%)

Poklic	Število (delež)	Poklic	Število (delež)
Zastekljevalci/zastekljevalke	7 (0,01%)	Predelovalci/predelovalke mleka	13 (0,01%)
Monterji/monterke in vzdrževalci/vzdrževalke inštalacij in naprav	113 (0,1%)	Predelovalci/predelovalke sadja, zelenjave ipd.	8 (0,01%)
Inštalaterji/inštalaterke klimatskih in monterji/monterke hladilnih naprav	49 (0,04%)	Kontrolorji in ocenjevalci/kontrolorke in ocenjevalke živil ipd.	18 (0,02%)
Pleskarji/pleskarke ipd.	51 (0,05%)	Obdelovalci/obdelovalke lesa	35 (0,03%)
Ličarji/ličarke in loščilci/loščilke	683 (0,61%)	Mizarji/mizarke ipd.	305 (0,27%)
Dimnikarji/dimnikarke, čistilci/čistilke fasad	8 (0,01%)	Upravljavci/upravljavke lesnoobdelovalnih strojev ipd.	22 (0,02%)
Krojači/krojačice, šiviljci/šivilje, izdelovalci/izdelovalke usnjenih in krznenih oblačil, klobučarji/klobučarke ipd.	121 (0,11%)	Vozniki/voznice motornih koles	13 (0,01%)
Krojilci/krojilke ipd.	9 (0,01%)	Vozniki/voznice osebnih vozil, taksijev in lahkih dostavnih vozil	756 (0,68%)
Šivalci/šivalke ipd.	64 (0,06%)	Vozniki/voznice avtobusov ipd.	17 (0,02%)
Tapetniki/tapetnice ipd.	6 (0,01%)	Vozniki/voznice težkih tovornjakov in vlačilcev	1366 (1,23%)
Izdelovalci/izdelovalke obutve, usnjene galanterije ipd.	9 (0,01%)	Upravljavci/upravljavke premičnih kmetijskih in gozdarskih strojev	18 (0,02%)
Kontrolorji/kontrolorke in ocenjevalci/ocenjevalke kakovosti neživilskih proizvodov	23 (0,02%)	Upravljavci/upravljavke strojev za zemeljska dela ipd.	49 (0,04%)
Drugi poklici za neindustrijski način dela ipd., d. n.	20 (0,02%)	Upravljavci/upravljavke žerjavov, dvigal ipd.	95 (0,09%)
Upravljavci/upravljavke geovrtalnih strojev in naprav ipd.	7 (0,01%)	Upravljavci/upravljavke težkih tovornjakov z dvigalom	13 (0,01%)
Upravljavci/upravljavke strojev za proizvodnjo cementnih, mineralnih in drugih izdelkov iz kamna	5 (0%)	Čistilci in gospodinjski pomočniki/čistilke in gospodinjske pomočnice v zasebnih gospodinjstvih	24 (0,02%)
Upravljavci/upravljavke procesnih strojev za pridobivanje in obdelavo kovin	18 (0,02%)	Čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki/čistilke, strežnice in gospodinjske pomočnice ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah	443 (0,4%)
Upravljavci/upravljavke strojev za površinsko obdelavo kovinskih delov	19 (0,02%)	Ročni pralci in likalci/ročne pralke in likalke oblačil, tekstilij ipd.	34 (0,03%)
Upravljavci/upravljavke procesnih strojev in naprav za kemijsko predelavo in proizvodnjo kemijskih izdelkov	42 (0,04%)	Pralci/pralke vozil	446 (0,4%)
Upravljavci/upravljavke strojev za proizvodnjo gumenih izdelkov	19 (0,02%)	Čistilci/čistilke oken	5 (0%)
Upravljavci/upravljavke strojev za proizvodnjo plastičnih izdelkov	34 (0,03%)	Drugi čistilci/druge čistilke	76 (0,07%)
Upravljavci/upravljavke strojev za proizvodnjo papirnih izdelkov	8 (0,01%)	Delavci/delavke za preprosta kmetijska dela na mešanih kmetijah	23 (0,02%)
Upravljavci/upravljavke strojev za pripravo vlaken, predenje, previjanje ipd.	5 (0%)	Delavci/delavke za preprosta vrtnarska in hortikulturna dela	21 (0,02%)
Upravljavci/upravljavke strojev za pletenje, tkanje ipd.	9 (0,01%)	Delavci/delavke za preprosta dela pri nizkih gradnjah	64 (0,06%)
Upravljavci/upravljavke strojev za šivanje oblačil iz tekstilij, usnja, krzna ipd.	46 (0,04%)	Delavci/delavke za preprosta dela pri visokih gradnjah	47 (0,04%)
Upravljavci/upravljavke strojev za beljenje, barvanje ipd. obdelavo tekstilij, usnja, krzna	6 (0,01%)	Delavci/delavke za ročno pakiranje	77 (0,07%)

Poklic (delež)	Število (delež)	Poklic	(nadaljevanje) Število
Kemični čistilci/kemične čistilke, upravljavci/upravljalke pralnih strojev ipd.	9 (0,01%)	Delavci/delavke za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, d. n.	451 (0,41%)
Upravljalci/upravljalke strojev za proizvodnjo tekstilnih, krznenih, usnjenih izdelkov, d. n.	5 (0%)	Upravljalci/upravljalke ročnih vozičkov in vozil na pedale	21 (0,02%)
Upravljalci/upravljalke strojev za proizvodnjo prehranskih in podobnih izdelkov	39 (0,04%)	Vozniki/voznice vprežnih vozil in strojev	19 (0,02%)
Upravljalci/upravljalke procesnih strojev in naprav za pripravo papirjevine in proizvodnjo papirja	5 (0%)	Delavci/delavke za preprosta prekladalna dela	726 (0,65%)
Upravljalci/upravljalke procesnih strojev in naprav za predelavo lesa	19 (0,02%)	Delavci/delavke za polnjenje polic	177 (0,16%)
Upravljalci/upravljalke strojev za pakiranje, ustekleničenje in označevanje	28 (0,03%)	Pripravljalci/pripravljalke hitre hrane	30 (0,03%)
Drugi upravljalci/druge upravljalke strojev in naprav, d. n.	32 (0,03%)	Kuhinjski pomočniki/kuhinjske pomočnice	175 (0,16%)
Sestavljalci/sestavljalke mehanskih strojev in naprav	39 (0,04%)	Razvrščevalci/razvrščevalke odpadkov	99 (0,09%)
Sestavljalci/sestavljalke električne in elektronske opreme	15 (0,01%)	Pometači/pometačice ipd.	78 (0,07%)
Sestavljalci/sestavljalke strojev, naprav in izdelkov, d. n.	33 (0,03%)	Kurirji/kurirke, dostavljalci/dostavljalke ipd.	313 (0,28%)
		Drugi delavci/druge delavke za preprosta dela, d. n.	707 (0,64%)

Vir: Lastni izračuni, SURS